

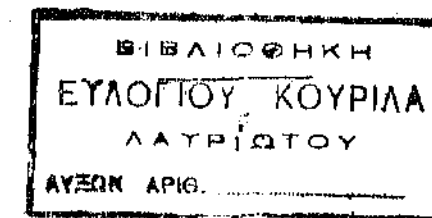
ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

1879

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.



ΑΘΗΝΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Οδός Σταδίου, 6.

1879



ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Εβδομος

Συνδρομή Έτησια: 15 Έλλάδι φρ. 10, 15 φρ. Αλλοδαπή φρ. 20. - Διευθυντής: Αργυρίου Αποστόλου 1 Ιανουαρίου τρέστον Γουα και είναι έκδοσις--Γραφείον τής: Δουβλίνου: "Οδός Σταδίου, 8.

25 Μαρτίου 1870

ΣΦΡΑΓΙΣ ΣΙΚΥΩΝΟΣ

έν έτει 1821.



Ἡ Περίοδος τῆς γῆς ἐν ἡμέραις ὀγδοῦ ἡκοντα, ἢ: μετάφρασι, ὀφειλομένη εἰς τὸν γλαφυρὸν κάλαμον τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου, ἄρχεται σήμερον δημοσιεύουσα ἡ Ἔστια, εἶνε ἐν τῶν ἀξιολογητάτων ἔργων τοῦ διασημοῦ Ἰουλλίου Βέρν. Ὁ διακεκριμένος οὗτος γάλλος σοφὸς, οὐτις τὰς Παράδοξους Περικλήσεις ἐβράβευσε αὐτὴ ἡ γαλλικὴ Ἀκαδημία, ἐπελάβετο κατὰ τὰ τελευταία ἔτη τὴν καταστήσασα διὰ σειράς ἄλλης ἐπαγγελῶν καὶ μυθιστορικῶν ἀφηγήσεων ἠμῶν καὶ προσετὶ εἰς τοὺς πολλοὺς τὰ εἰς τοὺς εἰδικούς μόνον ἐπιστήμονας ἀναπαταμένα τῶν μυθῆρια τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν δύνανται δὲ δικαίως σήμερον νὰ καυχῆσθῃ, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος καὶ κάλλιστος εἰσηγητὴς τοῦ παραδόξου τῶν ἀλλὰ καὶ τερπνοτάτου ἐκείνου εἶδους τῆς μυθιστορικῆς φιλολογίας, καθ' ἣν ἀντὶ ἀπιθάνου καὶ ἀσκότου πολλὰς φαντασμαγορίας, προσάγονται εἰς τὸν ἀναγνώστην ἀπαραισίτως καὶ ἀπέριττοι: αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀλήθειαι, εὐκατάστοι ὅμως εἰς τοὺς πολλοὺς, εὐάρεστοι καὶ τερπνὰ εἰς τὸν ἀναγνώστην, διδάσκουσαι αὐτὸν συνάμα καὶ θίλγουσαι, μιγνύουσαι δ' ἀληθῶς, πρῶτον ὅν ὅπως ἐν τῇ νεωτέρῃ εὐρωπαϊκῇ φιλολογίᾳ, τὸ *utile dulci*, τὸ τερπνὸν τῆ ὠφελίμῳ. Ἡ παγωμένη ἔρημος, Αἰεῖσις χιλιάδες λευγῶν ὀπὸ τῆς θαλάσσης, Ἡ εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς ὁδοιπορία, Ἡ μυστικὴ ῥιψὸς ἡ ἡσοῦς, Ἡ κομαιομένη πόλις, Αἰεὶ τε ἐβδομάδες ἐν ἀεραστάτῃ, Ἡ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὴν σελήνην ἐκδρομή, Ἰδίως δὲ καὶ πρὸ πάντων τὸ τερπνοτάτον διήγημα, ὅπερ πρῶτον φέρουσι ἀπὸ τῆς σήμερον εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, εἰσὶν ἔργα, αὐτὰ κατέστησαν τὸν συγγραφεὴ αὐτῶν ἀνομαστὸν πρόσωπον ἐν τῇ συγχρόνῳ αὐ μόνον γαλλικῇ ἀλλ' εὐρωπαϊκῇ ἐν γένει φιλολογίᾳ. Ἄνὰ μυριάδας ἀντιτύπων ἐκδοθέντα, μεταφράσθησαν ταχέως ἅπαντα εἰς τὰς πλείστας τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἰδραματοποιήθησαν πολλὰ, ἐν οἷς καὶ τὸ πρᾶξιμον, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς χιλιάδας θεατῶν, ἀπεδείχθησαν δ' ἐν βραχέϊ διαστήματι χρόνου τὸ ἐπαγωγώτατον ἀνάγνωσμα παντὸς εὐ ἡγμένου ἀνθρώπου.

Προσφέρουσα αὐτὸ σήμερον ἐν ἑλληνικῇ μετάφρασι: εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς, ἐλπίζει ἡ διεύθυνσις τῆς Ἔστιας ὅτι παρέξει εὐάρεστον εἰς τῆς σχολῆς τῶν τῆς ὥρας διατριβῆν, καὶ ἀποδοῖσι αὐτοῖς ὀλίγην μὲν ἀλλὰ φίλην τὴν χάριτα ἀντὶ τῆς ἡμετέρας ἀξίωσης εὐνοίας τῶν πρὸς αὐτήν. Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἐρ ὃ ὁ Φιλέας Φόγ καὶ ὁ Ποιητὴς ἀποκτάσιν ὁ μὲν ἐπιρέτην, ὁ δὲ αὐθέτην.

Κατὰ τὸ ἔτος 1872 ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 7 οἰκία τῆς Σέβιλ-Ρόου ἐν Λονδίῳ—οἰκία ἐν ἣ ἀπέθανεν ὁ Σέριδαν κατὰ τὰ 1814—κατεμάχθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κυρίου Φιλέας Φόγ, ἐνὸς τῶν παραδόξοτάτων καὶ μάλλον ἀξιοπαρατηρήτων μελῶν τοῦ Ἀναρροπωτικῶς Συλλόγου τοῦ Λονδίνου, καίτοι ὁ ἐντίμος οὗτος κύριος οὐδὲν ἐφαίνετο ἐπιτηδεύων τὸ δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν.

Οὗτω δὲ διέδοχος ἐνὸς τῶν διασημοτέρων τῆς Ἀγγλικῆς ῥητόρων ἦτο ὁ Φιλέας οὗτος, πρόσωπον αἰνιγματώδες, περὶ οὗ οὐδὲν τις ἐγίνωσκεν ἄλλο, ἢ ὅτι ἦτο εὐγενέστατος ἄνθρωπος καὶ εἰς τῶν ὠραιτέρων ἀνδρῶν τῆς ἀνωτάτης ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας.

Ἐλέγετο ὅτι ὁμοίως πρὸς τὸν Πόριον—κατὰ τὴν κεφαλὴν μόνον, διότι οἱ πόδες τοῦ ἦσαν ἀψογοὶ ἀλλ' ὁ νῶος οὗτος Πόριον εἶχε μύστακα καὶ παραγνοήδας, ἦτο ἀπαθέστατος, καὶ ἠδύνατο νὰ ζῆσθ ἅλιον ἔτη χωρὶς νὰ γράσῃ.

Ἄγγλος βεβαίως ἦτο, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἴσως ἀστός τοῦ Λονδίνου ὁ Φιλέας Φόγ.

Οὐδέποτε τὸν εἶχον ἰδεῖ εἰς τὸ γραμματικόν, οὔτε εἰς τὴν τράπεζαν, οὔτε εἰς γραμματικόν τι τοῦ Ἄστεως κατάστημα. Οὐδέμια δεξιμενὴ οὐδὲ ἀποβάθρα τοῦ Λονδίνου εἶχον ὑποδεχθῆ ποτε πλοῖον, εἶχον φορτωτὴν τὸν Φιλέαν Φόγ. Ὁ κύριος οὗτος οὐδέμιας διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς κατελέγετο μέλος· τὸ ἄνωγμά του οὐδέποτε εἶχεν ἀντηγήσει ἐν οἰκωδῆποτε δικηγορικῇ συλλόγῳ, καὶ ἀγόρευσις του οὐδέποτε εἶχεν ἀκουσθῆ ἐν οἰκωδῆποτε τῶν πολυειδῶν δικαστηρίων τοῦ Λονδίνου. Οὔτε τῆς Βασιλικῆς Ἐταιρίας τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας μεταίχεν, οὔτε τῆς φιλολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Δύσεως, οὔτε

της του Δικαίου, ούτε της των 'Επιστημών και Τεχνών, της διατελούσης υπό την αίγίδα της Αύτης Γαληνοτάτης Μεγαλειότητος. Είς ουδέν τέλος ήνθε των εν τῇ πρωτεύουσῃ της 'Αγγλίας πολυπληθῶν σωματείων, ούτε εἰς τὸ 'Αρμονικόν, οὔτε εἰς τὸ 'Ετοιμολογικόν, οὔτινος κυρία ἀποστολή εἶνε ἡ καταστροφή των βλαβερῶν ἐνθύμων.

Ὁ Φιλίας Φόγ ἦτο ἀπλῶς καὶ μόνον μέλος τοῦ 'Αναμορφωτικοῦ Συλλόγου.

Πρὸς τὴν ἀπορήσονται δέ, ὅτι πρόσωπον τοσοῦτον μυστηριώδες κατελέγετο μεταξὺ των μελῶν τοῦ ἀξιοτίμου ἐκείνου σώματος, ἀπαντῶμεν ἀπλῶς ὅτι ἐγένετο δεκτὸς ἐπὶ τῇ συστάσει των κ.κ. 'Αδελφῶν Βάριγγ, τραπεζιτῶν παρ' οἷς εἶχε διαθέσιμον πίστωσιν. 'Απῆλθαι δ' ὡς ἐκ τούτου ἐξωτερικῆς τινας ὑπολήψεις, ἧς κύριος λόγος ἦτο, ὅτι αἱ ἐπιταγαὶ αὐτοῦ ἐπληρώνοντο τακτικῶς ἐν ὄψει ὑπὸ τῆς χρεώσεως τοῦ ἀνοικτοῦ του λογαριασμοῦ, ὅστις ἐν τούτοις ἔμενε πάντοτε πιστωτής.

Ἦτο λοιπὸν πλούσιος ὁ Φιλίας Φόγ; 'Αναντιρρήτως. Πῶς ὅμως εἶχε πλουτίσει, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, καὶ ἔσχατος πάντων ἔκπεσε νὰ ἐρωτηθῇ περὶ τούτου αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ὅπως δὴποτε ἄσματος δὲν ἦτο, ἀλλ' οὐδὲ καὶ φιλάργυρος' καθότι παντοῦ ὅπου ἔλειπε συμβολὴ τις πρὸς ἐπιτέλειαν ἔργου ὠφελίμου ἢ γενναίου, προσέφερεν αὐτὴν ἐκεῖνος σιωπηλῶς καὶ ἀνωμόμως μάλιστα.

Ἐν ὀλίγοις, ὁ κύριος οὗτος πᾶν ἄλλο ἦτο ἢ διηλεκτικός. Ἰκάλει ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον, καὶ ὅσα σιωπηλότερα ἦτο τοσοῦτ' μυστηριωδέστερα ἐφαίνετο. Ὁ βίος του ἐν τούτοις ἦτο ἀναπεπταμένος· ἀλλ' ὅ,τι ἐπραττεν ἦτο τῶσιν πάντοτε μαθηματικῶς τὸ αὐτὸ καὶ ὁμοιον, ὥστε ἢ φαντασία, μὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ φαινόμενα, ἐζήτει περαιτέρω.

Εἶχε περιηγηθῆ; Πιθανόν· διότι οὐδεὶς αὐτοῦ κάλλιον ἐγνώριζε τὸν γεωγραφικὸν χάρτην τῆς οἰκουμένης. Καὶ αὐτῆς τῆς ἀποκεντροτάτης γωνίας εἶχεν εἰδικὴν καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν, πολλὰκις δέ, δι' ὀλίγων ὁμῶς πάντοτε καὶ βραχέων, ἐπηνόσθου τὰ ποικίλους ἐν τῷ συλλόγῳ λεγόμενα περὶ ὁδοιπόρων ἀπολεσθέντων ἢ ἀποπλανηθέντων. Κατεδείκνυε συντόμως τὰς ἀκριβεῖς πιθανότητας, καὶ οἱ λόγοι του ἀπεδείκνυντο πάντοτε ἀληθῆ μαντεύματα, κυρούμενα κατόπιν ὑπὸ των πραγμάτων. Ὁ ἀνθρώπος οὗτος εἶχε βεβαίως ὁδοιπορήσει πανταχοῦ,—πνευματικῶς τοῦλάχιστον.

Βέβαιον ὅπως δὴποτε ἦτο, ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐπὶ τῶν ὁ Φιλίας δὲν εἶχε μακρυνοῆ τὸ Λονδίνον. Οἱ κάλλιον των ἄλλων γνωρίζοντες αὐτὸν, ἐμαρτύρουν, ὅτι, πλὴν τῆς ἀπὸ τοῦ οἴκου του εἰς τὸν σύλλογον ἀγοῦσης ὁδοῦ, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸν εἶδεν ἀλλαχοῦ. Ἡ μὴν του

διασεδάσαις ἦτο ν' ἀναγινώσκῃ ἐφημερίδας καὶ νὰ παίζῃ οὐλίστ. Εἰς τὸ σιωπηρὸν δ' αὐτὸ παιγνίδιον, τὸ τοσοῦτον εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀρμόζον, συχνάκις ἐκέρδαινε· τὰ κέρδη του ὁμῶς δὲν εἰσῆρχοντο εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἀλλ' ἀπετέλου σπουδαιότατον μέρος τοῦ ἐλεητικοῦ του προὔπολογισμοῦ. Ἄλλως δὲ σημειωτέον, ὅτι ὁ κ. Φόγ ἐπαίξε μόνον ἵνα παίζῃ, οὐχὶ δὲ ἵνα κερδαίνῃ· τὸ παιγνίδιον ἦτο δι' αὐτὸν μάχη, ἀγὼν πρὸς ἐναντιότητα, καὶ ἀγὼν μάλιστα οὐδεμίαν ἀπειτῶν κινήσιν, κόπον ἢ μετατόπισιν, καὶ πρόσφορος ἐπομένως εἰς τὴν χαρακτῆρά του.

Οὐδεὶς ἐγνώριζε σύζυγον ἢ τέκνα τοῦ Φιλίας Φόγ—πράγμα δυνατόν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐντιμοτάτους ἀνθρώπους—οὐδὲ συγγενεῖς ἢ φίλους, ὅπερ εἶνε ἔτι σπανιότερον. Ὁ Φιλίας εἶχε μόνος του ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ κατὰ τὴν Σέβιλ-Ὶόου, ὅπου οὐδεὶς ποτὲ κατέβηκε νὰ εἰσχωρήσῃ. Περὶ των οἰκιακῶν του οὐδεὶς ποτὲ λόγος ἐγένετο, εἰς δὲ καὶ μόνος ὑπηρετῆς ἐπήρκει εἰς βεραπειάν του. Προγευματίζων καὶ γευματίζων ἐν τῷ συλλόγῳ καθ' ὥρας χρονομετρικῶς ὠρισμένας, ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ πάντοτε καὶ παρὰ τὴν αὐτὴν τράπεζαν, οὐδένα των συνεταίρων του φιλεύσων, καὶ οὐδένα ξένον προσκαλῶν, ἐπέστρεφεν οἰκαδὲ ὅπως κατακλιθῆ, ἀκριβῶς τὸ μεσονύκτιον, χωρὶς ποτὲ νὰ χρησιμοποίησῃ πρὸς τούτο τὰ εἰς διάθεσιν των ἑταίρων ἀναπαυτικώτατα δώματα τοῦ 'Αναμορφωτικοῦ Συλλόγου. Ἐκ των εἰκοσιτεσσάρων ὥρων τοῦ μεσονυκτίου δέκα διέτριβεν οἴκῳ, κοιμώμενος ἢ εὐτρεπίζόμενος. Ὁσάκις ἐπεριπάτει, ἐπεριπάτει πάντοτε καὶ ἀμεταβλήτως ἐπὶ τοῦ μωσαϊκοῦ δαπέδου τοῦ προδύμου τοῦ Συλλόγου ἢ ἐπὶ τῆς κυκλοτεροῦς αὐτοῦ στοῦας, ἣν ἔστειρε θολωτὸν κυανοῦν ὑέλωμα, στηριζόμενον ἐπὶ εἰκοσιν ἰονικῶν ἐκ πορφύρου κινῶν. Κατὰ τὸ πρόγευμα καὶ τὸ γεῦμα του τὴν τράπεζαν αὐτοῦ ἐπρομήθευον διὰ των εὐχύμων των ταμειωμάτων τὰ μαγειρεία, αἱ ἀποθήκαι, τὰ ὄψοφυλάκια καὶ ἰχθυοστροφεῖα τοῦ συλλόγου· οἱ ὑπηρετῆαι τοῦ συλλόγου, σοβαροὶ καὶ μελανεῖμονες, ὑπεδεδημένοι ἀθόρυθα ναυτοσάνδαλα, ὑπηρετοῦν αὐτὸν ἐντὸς ἰδίων πινακίων καὶ ἐπὶ θαυμασίας λιπῆς σαξωνικῆς ὀθώνης· αἱ μοναδικαὶ χρυστάλλιναι φιάλαι τοῦ συλλόγου περιεῖχον τὸ σῆρῶν, τὸ πύρρον καὶ τὸ κλίρετ αὐτοῦ, ὅπερ ἀπέπνεεν εὐωδίαν καλλιφύλλου καὶ κινναμώμου· ὁ πάγος δὲ τέλος τοῦ συλλόγου, ὁ δι' ἀδράς δαπάνης ἀπὸ των λιμῶν τῆς Ἄμερικῆς μετακομιζόμενος, διετῆρει εὐάρεστον ψύχος περὶ τὰ ποτά του.

Ἄν βίος τοιοῦτος εἶνε ἰδιοτρόπου βίος, πρόπει τις νὰ διολογήσῃ ὅτι ἡ ἰδιοτροπία δὲν εἶνε ἀσχημὸν πρᾶγμα.

Ὁ οἶκος τῆς Σέβιλ-Ὶόου δὲν ἦτο μὲν πολυτελής, ἀλλὰ περιεῖχε πᾶσαν ὕλικὴν εὐμάρειαν. Ἄλλως δὲ ἡ ἐν αὐτῷ ὑπηρεσία ἦτο λίαν πρ

ριωρισμένη, χάρις εἰς τὰς ἀναλλοιώτους τοῦ ἐνοικοῦντος ἐξέεις. Οὐχ ἦττον ὁ Φιλίας Φόγ ἀπῆται παρὰ τοῦ ὑπηρετοῦ του ἀκριβείαν καὶ τάξιν ἔκτακτον. Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, δευτέραν ὀκτωβρίου, εἶχεν ἀποβάσει τὸν Ἰάκωβον Φόρστερ—διότι ὁ ταλαιπώρος οὗτος εἶχε προσφέρει αὐτῷ ὕδωρ πρὸς ξυράφισμα ὀδονήκοντα τεσσάρων μόνον βαθμῶν φαρμακίτ' ἀντὶ ὀδονήκοντα ἔξ, καὶ ἀνέμενε τὸν διάδοχόν του, ὅστις ἐμελλε νὰ προσέλθῃ μεταξὺ τῆς ἐνδεκάτης καὶ τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἡμισείας ὥρας.

Ὁ Φιλίας Φόγ, στρογγυλοκαθισμένος εἰς τὸ θρόνον του, συναφῆς κρατῶν τοὺς πόδας ὡς ὁ ἐν παρατάξει στρατιώτης, καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ των γονάτων στηρίξων, εὐθὺ ἔχων τὸ σῆμα καὶ ὑψητῆ τὴν κεφαλὴν, ἐθεώρει χωροῦντα τὸν λεπτοδείκτην τοῦ ὠρολογίου, μηχανῆς πολυπλόκου, ἐμφανίσεως τὰς ὥρας, τὰ λεπτά, τὰ δευτερόλεπτα, τὰς ἡμέρας, τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὸ ἔτος. Ἄνω ἠγρούσης τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἡμισείας, ὁ κ. Φόγ ἐμελλε, κατὰ τὴν ἡμεροσίαν αὐτοῦ συνήθειαν, νὰ καταλίπῃ τὸν οἶκόν του καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν 'Αναμορφωτικὸν Σύλλογον.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἠκούσθη κτύπος ἐπὶ τῆς θύρας τῆς μικρᾶς αἰθούσης, ἐν ἣ ἔμενον ὁ Φιλίας Φόγ.

Ὁ ἀπολυθεὶς Ἰάκωβος Φόρστερ ἐπιφανεῖς εἶπεν:

— Ὁ νέος ὑπηρετῆς!

Νέος δὲ τις, τριακοντούτης περίπου, προσελθὼν ἔχειρετίσας.

— Βίσιαι γάλλος καὶ ὀνομάζουσαι John; ἤρῳτησεν ὁ Φιλίας Φόγ.

— Δηλαδή... μὲ συγχωρεῖτε, Jean, ὑπέλαθον ὁ νέηλος· Ἰωάννης Πονηρίδης. Τὸ ἐπώνυμον αὐτὸ τῆ χρεωστῶ εἰς μίαν κάποιαν ἐπιδειξιότητα, τὴν ὅποιαν ἔχω, νὰ οἰκονομῶ ἐνίοτε τὰς περιστάσεις. Νομίζω ὅτι εἶμαι τίμιος ἀνθρώπος, καὶ, διὰ νὰ εἶς ἐξομολογηθῶ μὲ εἰλικρίνειαν, ἔκαμα πολλῶν εἰδῶν τέχνας. Ἦμουν τραγουδιστῆς εἰς μίαν ἑταιρίαν ἢ ὀποία ἐγύριζεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ· ἐχομῆθησαν ἀκροβάτης εἰς ἐν ἵπποδρόμιον, ἄλλοτε χορευτὴν εἰς τὸ σχοινίον, καὶ ἄλλοτε πηδῶν εἰς τὸν ἀέρα. Ἐπειτα, διὰ νὰ χρησιμοποίησω τὰ προτερήματά μου, ἔγεινα καθηγητῆς τῆς γυμναστικῆς, καὶ ἐπὶ τέλους ἤμην λογίας των πυροσβεστῶν εἰς Παρισίους. Πασυρέθην μάλιστα εἰς διαφόρους πυροκαϊάς. Ἀλλὰ πρὸ πάντε ἐτῶν ἀφῆκα τὴν Γαλλίαν, καὶ ἦλθα εἰς τὴν Ἄγγλιαν, διὰ νὰ ἀπολαύσω τὰ ἀγαθὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, καὶ ἔγεινα θαλασσοπόρος. Ἐπειδὴ δὲ εὐρισκόμην χωρὶς θέσιν, καὶ ἔμαθα ὅτι ὁ κύριος Φιλίας Φόγ εἶνε ὁ ἀκριβέστερος καὶ ἡσυχώτερος ἀνθρώπος τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου, ἦλθα εἰς τὸν κύριον μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ζήσω ἡσυχος, καὶ νὰ λησμονήσω καὶ αὐτὸ τὸ ἐπώνυμόν μου.

— Τὸ ἐπώνυμόν σου μ' ἀρέσει, ἀπήντησεν ὁ εὐπατρίδης. Ἔχω καλὰς πληροφορίες καὶ συστάσεις περὶ σου. Γνωρίζεις τί ἀπαιτῶ καὶ τί δίδω;

— Μάλιστα, κύριε.

— Πολὺ καλὰ. Τί ὄραν ἔχεις;

— Ἐνδεκα καὶ εἰκοσιδύο, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ἀνασύρων ἐκ των μυχῶν τοῦ θυλακίου του ὑπερμέγεθες ἄργυροῦν ὠρολόγιον.

— Πηγαίνεις ὀπίσω.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον.

— Πηγαίνεις ὀπίσω τέσσαρα λεπτά, ἀλλ' ἀδιάφορον. Ἀρκεῖ ὅτι παρετηρήθῃ ἡ διαφορά. Λοιπόν, ἀπὸ τὴν ὥραν αὐτὴν, ἐνδεκα καὶ εἰκοσιεννέα λεπτά πρὸ μεσημβρίας, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος τετάρτην, δευτέραν ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1872, εἶσαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου.

Ἰαῦτα εἰπὼν ὁ Φιλίας Φόγ ἠγέρθη, ἔλαβε τὸν πῆλόν του διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἔθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του διὰ μηχανικῆς τινος καὶ οἰοῦναι αὐτομάτου κινήσεως, καὶ ἀνεχώρησε χωρὶς τινα λέξιν ἄλλην.

Ὁ Πονηρίδης ἤκουσεν ἰνοιγομένην κατὰ πρῶτον τὴν αὐλειον θύραν, ἐξερχομένου τοῦ κυρίου του· ἤκουσε δὲ μετ' ὀλίγον αὐτὴν ἀνοιγομένην καὶ πάλιν, ἀπερχομένου τοῦ προκατόχου του Ἰακώβου Φόρστερ.

Ὁ Πονηρίδης ἔμεινε μόνος ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Σέβιλ-Ὶόου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἐν ᾧ ὁ Πονηρίδης πείθεται, ὅτι εἶρε τέλος τὸ ἰδεῶδες του.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Πονηρίδης, ἐκπεπληγμένος ὀλίγον τὸ κατ' ἀρχάς, ἐγνώρισα εἰς τῆς κυρίας Τυσοῦ καὶ κλάς, αἱ ὅποιαι εἶχαν ὅσην ζωὴν ἔχει καὶ ὁ αὐθέντης μου.

Σημειωτέον ὅτι αἱ κοκκαὶ τῆς κυρίας Τυσοῦ εἶνε ἀνδρείκελα ἐκ κηροῦ, μόνον φινῆς ἀληθῶς στερούμεναι, καὶ πολυκρήμους ἐλλοῦσαι θεατὰς.

Κατὰ τὰς ὀλίγας στιγμὰς τῆς μετὰ τοῦ Φιλίας Φόγ συνεντεύξεώς του, ὁ Πονηρίδης ἐξήτασε ταχέως ἀλλ' ἐπιμελῶς τὸν μέλλοντα κύριόν του. Ἦτο ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης περίπου, εὐγενῆ ἔχων καὶ ὠραίαν τὴν μορφήν, ὑψηλὸν τὸ ἀνάστημα καὶ μὴ ἀσχημίζόμενον ὑπ' ἐλαφρᾶς τινος εὐσαρκίας, ξανθὴν τὴν κόμην καὶ τὰς παρρηναθίδας, λεῖον τὸ μέτωπον καὶ μήτω ἐξυτιδωμένον κατὰ τοὺς κροτάφους, πρόσωπον ὠχρὸν μάλλον ἢ εὐχρουν καὶ θαυμασίως ὀδόντας. Τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ κατῆλεγεν εἰς μέγιστον βαθμὸν ὅτι οἱ φυσιογνώμονες ἀποκαλοῦσιν «νεογῶν ἡρεμίαν», ἰδιότητα πάντων των ἐργαζομένων μάλλον ἢ τυρβαζόντων. Ἦρεμος, φλεγματικός, διαυγὲς ἔχων τὸ ὄμμα καὶ ἀκίνητον τὸ βλέφαρον, ἦν ἐντελέστατος τύπος των ἀπαθῶν ἐκεί-

— Ἐλπίζω τούναντιόν, υπέλαθεν ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ, ὅτι θὰ συλλάβωμεν τὸν κλέπτην. Ἀστυνομικοὶ ἐπιθεωρηταὶ ἐπιτηδεύονται ἐστάλησαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας, ὅπου ἐπιβιβάζονται καὶ ἀποβιβάζονται ὁδοιπόροι, καὶ δύσκολα θὰ διαφύγῃ ὁ φίλος.

— Ἐπάρχει λοιπὸν σημεῖωσις τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ κλέπτου; ἤρῳτισεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ.

— Ἐν πρώτοις δὲν εἶνε κλέπτης, ἀπάντησε σοβαρῶς ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ.

— Πῶς; δὲν εἶνε κλέπτης ἄνθρωπος, ὅστις ἀφῆρσεν πεντήκοντα πέντε χιλιάδας λίρας εἰς χαρτονομίσματα;

— Ὁχι, ἀπάντησεν ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ.

— Εἶνε λοιπὸν βιομήχανος; υπέλαθεν ὁ Ἰωάννης Σούλλιβαν.

— Τὰ Ἑσθινὰ Χρονικὰ βεβαιοῦσιν, ὅτι εἶνε εὐπατρίδης.

Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀπάντησεν ὁ Φιλίας Φόγ, οὗτινος ἡ κεφαλὴ ὑπερεῖχε τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῆς ὑψομένης περὶ αὐτὸν σωρείας χάρτου. Συνάμα δὲ ὁ Φόγ ἐγαίρεισε τοὺς συναδέλφους του, οὗτινες ἀνταπέδωκαν αὐτῷ τὸν χαιρετισμόν.

Τὴ γεγονόσ περὶ οὐδ' ἄλλως, καὶ περὶ οὐδ' ἑνὸς ἐγένετο συζήτησις ἐν τῷ τύπῳ τοῦ Ἰνωμένου βασιλείου, εἶχε συμβῆ πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἦτοι τὴν 29 Σεπτεμβρίου. Δέσμη χαρτονομισμάτων, ἀποτελουμένων τὸ μέγα πρὸς πεντήκοντα πέντε χιλιάδων λίρων, εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τοῦ ἄθακος αὐτοῦ τοῦ πρώτου ταμίου τῆς Ἀγγλικῆς τραπέζης.

Πρὸς τοὺς ἐκκληττομένους δὲ, ὅτι τοσοῦτον εὐκόλως ἐτελέσθη τοιαύτη κλοπὴ, ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ ἤρῳτισε ἀπαντῶν, ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκριβῶς ὁ ταμίας ἤσθλοετο εἰς ἐγγράφην εἰσπράξεως τριῶν σελινίων καὶ ἑξ' ἑκῶν, καὶ ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ προσέγῃ τις εἰς ὅλα.

Σημειωτέον ὅμως ἐνταῦθα—καὶ τοῦτο καθίστα τὸ πρᾶγμα μᾶλλον εὐεξήγητον—ὅτι τὸ θαυμαστὸν κατὰ κράτος τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς φαίνεται περὶ πλείστου ὅσον ποιούμενον τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ κοινοῦ. Ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος καὶ τὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἐκτεθειμένα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυγόντος, διότι οὐδεὶς ὑποπτεύεται τὴν τιμιότητα αὐτοῦ ποτε διαβάτου. Εἰς μάλιστα τῶν καλλίστων παρατηρητῶν τῶν ἀγγλικῶν ἡθῶν διηγῆται καὶ τοῦτο: Ἐν τινι τῶν αἰθουσῶν τῆς τραπέζης, ὅπου ἡμέραν τινὰ εὐρίσκειτο, ἔσχε τὴν περιέργειαν νὰ παρατηρήσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς βῆλόν τινα χρυσοῦ, ἔλκοντα ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ λίτρας, καὶ ἐκτεθειμένον ἐπὶ τοῦ ἄθακος τοῦ ταμίου. Ἐλαθεν ἀπλόωστα τὸν βῆλον, τὸν παρετήρησε, τὸν μετέδωκε δὲ κατόπιν εἰς τὸν ἡμίονόν του καὶ οὕτως εἰς ἄλλον, ὥστε ὁ βῆλος κατήντησεν ἀπὸ

χειρὸς εἰς χεῖρα μέχρι τοῦ βᾶθους σκοτεινοῦ διαδρόμου, καὶ μετὰ ἡμίσειαν μῶλις ὄραν ἐκάνηλθεν εἰς τὴν θέσιν του, χωρὶς ὁ ταμίας νὰ ὑψώσῃ κἄν τὴν κεφαλὴν.

Τὴν 29 ὅμως Σεπτεμβρίου τὰ πρᾶγματα συνέβησαν ἄλλως· ἡ δέσμη τῶν χαρτονομισμάτων ἀνεχώρησεν ἀλλὰ δὲν ἐπανήλθε, καὶ ὅτε τὸ ἄνωθεν τῆς αἰθούσης τῶν συνεντεύξεων τεθειμένον μεγαλοπρεπὲς ὀρολόγιον ἐσήμανε κατὰ τὴν πέμπτην ὄραν τὸ κλείσιμον τῶν γραφείων, οὐδὲν ἄλλο ὑπελείπετο εἰς τὴν Τραπεζάν τῆς Ἀγγλικῆς ἢ νὰ ἐγγράφῃ πενήκοντα πέντε χιλιάδας λίρων εἰς τὴν μερίδα τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν.

Ὅτε ἀκριβῶς καὶ ἀναμφιβόλως ἐγνώσθη ἡ κλοπὴ, ἀστυνομικοὶ πράκτορες ἐκ τῶν δεξιωτάτων ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας, εἰς Αἰθεςπουλ, εἰς Γλάσκοφ, εἰς Ἄβρ, εἰς Σουέξ, εἰς Βρινδῆσιν, εἰς Νέαν Ἰόρκην κ.τ.λ. καὶ ὑπόσχασιν ἐδόθη αὐτοῖς, ἐν ἐπιτυχίᾳ, ἀμοιβῆς δύο χιλιάδων λίρων καὶ πέντε [ἢ ἐπὶ τῆς ἀνευρεθῆσμενης ποσότητος. Ἀναμεινοντες δὲ τὰς πληροφορίας, ἔσας ἔμελλε νὰ παράσῃ αὐτοῖς ἡ ἀεζαμένη εὐθύς ἀνάκρισις, οἱ πράκτορες οὗτοι ἐντολὴν εἶχον νὰ παρατηρήσιν ἐπιμελῶς πάντας τοὺς ἀφικνουμένους ἢ ἀναχωροῦντας ὁδοιπόρους. Ἐπῆρξε δ' ἀφορμὴ ὑποψίας, ὡς ἔλεγον καὶ τὰ Ἑσθινὰ Χρονικὰ, ὅτι ὁ αὐτοεργός τῆς κλοπῆς εἰς οὐδεμίαν κατελέγετο τῶν κλεπτικῶν συμμοριῶν τῆς Ἀγγλίας. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 20 Σεπτεμβρίου κύριός τις καλῶς ἐνθεδμενός, διακεκριμένος τὸ ἐξωτερικόν καὶ εὐσχημὸς τοὺς τρόπους, εἶχε παρατηρηθῆ περιπατῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πληρωμῶν, ὅπου συνέβη ἡ κλοπὴ. Ἡ ἀνάκρισις κατάρθρωσε νὰ ἐξακριβώσῃ καὶ ἀναγράψῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ κυρίου ἐκείνου, σημεῖωσις δ' αὐτῶν διεβιβάσθη πάραυτα εἰς πάντας τοὺς ἀστυνομικοὺς πράκτορας τοῦ Ἰνωμένου βασιλείου καὶ τῆς Ἑσθινῆς Ἡπείρου. Ὅστω δὲ οἱ αἰσιούδοξοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν κατελέγετο ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ, ἐπίστευον, ὅτι λόγους εἶχον νὰ ἐλπίζωσι τὴν σύλληψιν τοῦ κλέπτου.

Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο ἀπετέλει τὴν ὀμιλίαν τῆς ἡμέρας ἐν Λονδίνῳ καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν. Συζητήσεις ἐγίνοντο πολλαί, καὶ μετ' ἐμπαιθείας ὑπελογίζοντο αἱ πιθανότητες τῆς ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας τῆς Ἀστυνομίας τῆς μητροπόλεως. Οὐδὲν λοιπὸν ἄπαρον, ὅτι καὶ τὴ μέλει τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συλλόγου ἐλάλουν περὶ αὐτοῦ, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσο μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκειτο καὶ εἰς τῶν ὑποδιαικτικῶν τῆς Τραπεζῆς.

Ὁ ἐντιμὸς Γωτιέρος Ῥάλφ δὲν ἀμφέβαλλε περὶ τοῦ αποτελέσματος τῶν ἐρευνῶν, σκεπτόμενος ὅτι ἡ ἐπαγγελθεῖσα ἀμοιβὴ ἤβηλεν ἐκτάκτως κεντήσει τὴν νοσηρότητάν καὶ τὸν ζῆλον τῶν πρακτόρων. Ἀλλ' ὁ συνάδελφός του Ἀνδρέας

Στιούαρτ οὐδόλως συνεμερίζετο τὴν πεποθησίν του. Ἐξηκολούθησε λοιπὸν ἡ συζήτησις μεταξὺ τῶν κυρίων, οὗτινες καθίσταντες ἐπαίζον οὐσίτ, ὁ μὲν Στιούαρτ ἔχον ἀντιμέτωπον τὸν Φλάναγαν, ὁ δὲ Φόλλεντιν τὸν Φιλίαν Φόγ. Διαρκούντος τοῦ παιγνιδίου οἱ παίκτορες δὲν ὠμίλου, ἀλλὰ κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν σειρῶν (rough) ἐπανελαμβάνετο ζωηροτέρα ἢ διακοπείσα συνομιλία.

— Ἐποστηρίζω, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ὅτι αἱ πιθανότητες εἶνε ὑπὲρ τοῦ κλέπτου, ὅστις βεβαίως εἶνε ἐπιτηδεὸς ἄνθρωπος.

— Καλὲ δὲν βαρύνεσαι! ἀπάντησεν ὁ Ῥάλφ· δὲν ὑπάρχει πλέον χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ καταφύγῃ!

— Πῶς αὐτό;

— Ποῦ θέλετε νὰ ὑπάγῃ;

— Δὲν ἤξεύρω, ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ἀλλὰ τέλος πάντων ἡ γῆ εἶνε μεγάλη.

— Ἦτον ἄλλοτε. . ., εἶπεν ἡμιφώνως ὁ Φιλίας Φόγ.

Καὶ μετ' ὀλίγον,

— Σεῖς κόπτετε, κύριε, προσέθηκε, τιθέμενος τὰ χαρτὰ ἐνώπιον τοῦ Ὁμαῖ Φλάναγαν.

Ἡ συζήτησις ἀνεστάλη πάλιν διαρκούντος τοῦ παιγνίου. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀνελάμβανεν αὐτὴν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ παρατηρῶν:

— Πῶς ἄλλοτε; Μήπως τυχὸν ἐμίκρυνεν ἡ γῆ;

— Βεβαίως, υπέλαθεν ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ. Εἶμαι τῆς γνώμης τοῦ κ. Φόγ. Ἡ γῆ ἐμίκρυνε, διότι τότε τὴν περιεργόμεθα εἰς δεκάκις ὀλιγώτερον χρόνον ἢ πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν. Καὶ τοῦτο, ἐννοεῖται, θὰ καταστήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πολὺ ταχύτερας τὰς ἐρεῦνας.

— Ἀλλὰ καὶ εὐκολωτέραν συγχρόνως τὴν φύγην τοῦ κλέπτου.

— Σεῖς παίζετε, κύριε Στιούαρτ! εἶπεν ὁ Φιλίας Φόγ.

Ἀλλ' ὁ δόσιπτος Στιούαρτ δὲν εἶχε πεισθῆ μῶλις λήξαντος τοῦ παιγνίου ἐπανελάβε:

— Πολὺ ἀστείος εἶνε ἄλλῳα ὁ τρόπος, κύριε Ῥάλφ, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐμίκρυνεν, ὡς λέγετε, ἡ γῆ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ σήμερον ἠμποροῦμεν νὰ περιέλθωμεν τὸν κόσμον εἰς τρεῖς μῆνας. . .

— Ἦς ὀγδοήκοντα ἡμέρας μόνον, εἶπεν ὁ Φιλίας Φόγ.

— Τῷ ὄντι, κύριοι, προσέθηκεν ὁ Ἰωάννης Σούλλιβαν· εἰς ὀγδοήκοντα ἡμέρας, ἀπότου παρεδόθη εἰς τὴν συγκοινωνίαν τὸ μεταξὺ Ῥόθαλ καὶ Ἀλαχαβάδ τμήμα τοῦ Μεγάλου Ἰνδικοῦ σιδηροδρόμου. Ἰθὺς δὲ ὁ ὑπολογισμός, τὸν ὁποῖον κάνουν τὰ Ἑσθινὰ Χρονικὰ

Ἀπὸ τὸ Λονδῖνον εἰς τὸ Σουέξ, διὰ τοῦ Μον-Σενί καὶ τοῦ Βρινδῆσιου, διὰ σιδηροδρόμου καὶ ἀτ-

μπολοῦ	7 ἡμέραι
Ἀπὸ τὸ Σουέξ εἰς τὴν Βομβάην, δι' ἀτμοπλοίου	13 »
Ἀπὸ τὴν Βομβάην εἰς τὴν Καλκούτταν, διὰ σιδηροδρόμου	3 »
Ἀπὸ τὴν Καλκούτταν εἰς τὸ Κόγγ-Κόγγ τῆς Κίνας, δι' ἀτμοπλοίου	13 »
Ἀπὸ τὸ Κόγγ-Κόγγ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, δι' ἀτμοπλοίου	6 »
Ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν εἰς τὸν Ἄγιον Φραγκίσκον, δι' ἀτμοπλοίου	22 »
Ἀπὸ τὸν Ἄγιον Φραγκίσκον εἰς Νέαν Ἰόρκην, διὰ σιδηροδρόμου	7 »
Ἀπὸ τὴν Νέαν Ἰόρκην εἰς τὸ Λονδῖνον, δι' ἀτμοπλοίου καὶ σιδηροδρόμου	9 »

Τὸ ὅλον 80 ἡμέραι.

— Μάλιστα, ὀγδοήκοντα ἡμέραι! ἀνέκραξεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ὅστις ἐξ ἀπροσέχιας ἐκοιμῆται ἀνευ ἀνάγκης, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπολογίσωμεν τὰς κακοκαιρίας, τοὺς ἐναντίους ἀνέμους, τὰ κινύγια, τὰς ἐπιτροχιάσεις κ.τ.λ.

— Καὶ αὐτὰ τὰ ὑπολογίζω, ἀπάντησεν ὁ Φιλίας Φόγ, ἐξακολουθῶν νὰ παίζῃ, διότι ἡ συζήτησις δὲν ἐσβέτο πλέον τὸ οὐσίτ.

— Καὶ ἂν ἀκόμη οἱ Ἰνδοὶ ἀφαιρέσωσι τὰς τροχιάς; ἀνέκραξεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, καὶ σταματήσῃ τὰς ἀμαξοσταχίας, καὶ ληστεύσωσι τὰς ἀμάξας, καὶ ἀποσυνθίσωσι τοὺς ὁδοιπόρους;

— Καὶ μ' ὄλ' αὐτὰ, ἀπάντησεν ὁ Φιλίας Φόγ, ὅστις δεικνύων τὰ χαρτὰ του, προσέθηκε: Δύο αὐτῶ μεγάλα.

Ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, οὗτινος ἦτο ἡ σειρά νὰ μοιράσῃ, συνέλεξε τὰ χαρτὰ, λέγων:

— Θεωρητικῶς ἔχετε δίκαιον, κ. Φόγ, πρακτικῶς ὅμως. . .

— Καὶ πρακτικῶς ἐπίσης, κύριε Στιούαρτ.

— Ἦθελα νὰ σὰς ἐβλεπα.

— Ἀπὸ σὰς ἐξαρτάται. Ἀναχωροῦμεν μαζὺ, ἂν θέλετε.

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ, ἀνέκραξεν ὁ Στιούαρτ. Ἀλλὰ στοιχηματίζω τέσσαρας χιλιάδας λίρας, ὅτι τοιοῦτον ταξείδιον εἶνε ἀδύνατον.

1. Ἐνεκα τῆς τελειοποιήσεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, ἡ περίοδος τῆς γῆς δύναται νὰ γείνη σήμερον ἐντὸς 88 ἡμερῶν. Ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς κ. Χῆς εἰς 20 μὲν ἡμέρας ἐταξείδευεν ἐσχάτως ἀπὸ Ἀλεξανδρείας διὰ Βρινδῆσιν, Παρισίων καὶ Λονδίνου καὶ ἐκεῖθεν μέχρι Νέας Ἰόρκης καὶ Ἁγίου Φραγκίσκου ἐπίσης εἰς 20 ἡμέρας διήνυσεν τὸ διάστημα ἀπὸ Ἁγίου Φραγκίσκου μέχρι Ἰαπωνίας. Ἀπὸ Ἰαπωνίας μέχρι Κόγγ-Κόγγ ἐχρεώσθη 6 ἡμέρας, τὴν σινικήν θάλασσαν μέχρι Κελῶν διέπλευσεν εἰς 10 ἡμέρας, καὶ ἀπὸ Κελῶν μέχρι Σουέξ τῆς ἡμερῶν μόνον 12 ἡμέραι. Ὁ κ. Χῆς δὲν ἐταξείδευε διαρκῶς, ἀλλ' ἐμενέτο πρὸς ἀνάγκην εἰς τὰ κυριώτατα σημεῖα. Σ. τ. Δ.

— Δυνατότατον μάλινα, παρετήρησαν ό κ. Φόγ.
 — Κάμετέ το λοιπόν!
 — Τόν γύρον του κόσμου εις όγδοήκοντα ήμέρας;
 — Ναί.
 — Εύχαρίστως.
 — Πότε;
 — Άμέσως. Σας είδοποιώ όμως, ότι θα τόν κάμω με έξοδά σας.
 — Ήνε τρέλλα! ανέκραζεν ό Άνδρέας Στιούαρτ, όστις ήρχιζε να δυσχεραίνη δια τήν επιμονήν του συντρόφου του. "Ας παίζωμεν καλύτερα.
 — Τότε μοιράσετε εν νέον, απήντησεν ό Φιλίας Φόγ, διότι ήγεινε λάθος.
 "Ο Άνδρέας Στιούαρτ ανέλαβε τά χαρτία με πυρέσσουσαν χείρα, είτα δέ, αποτιθέμενος αίφνης αυτά επί της τραπέζης:
 — Λοιπόν σπουδαίως, κ. Φόγ, είπα, στοιχηματίζω τέσσαρας χιλιάδας λίρας.
 — Φίλτατε Στιούαρτ, είπεν ό Φώλλεντιν, ήσύχασε! δέν εινε σπουδαία πράγματα αυτά.
 — "Όταν λέγω, στοιχηματίζω, απεκρίθη ό Άνδρέας Στιούαρτ, διηκδών πάντοτε σπουδαίως.
 — "Εστω! είπεν ό κ. Φόγ. Είτα δέ, στρεφόμενος πρός τους συναδέλφους του:
 — "Εχω, είπεν, είκοσι χιλιάδας λίρας καταθεμιένας εις τους αδελφούς Βάριγγ'. τας διακινδυνεύω εύχαρίστως.
 — Είκοσι χιλιάδας λίρας! ανέκραζεν ό Ιωάννης Σούλλιβαν. Είκοσι χιλιάδας λίρας, τας όποιας ήμπορείτε να χάσετε από μίαν απροσδόκιστον βραδύτητα!
 — "Απροσδόκιστον δέν υπάρχει! απήντησεν άφελώς ό Φιλίας Φόγ.
 — "Αλλά, κύριε Φόγ, αί όγδοήκοντα αύται ήμέραι υπελογίσθησαν ως ελάχιστος όρος.
 — "Ο ελάχιστος όρος άρκεί, όταν τόν μεταχειρισθή τις καθώς πρέπει.
 — "Αλλά δια να μη τόν υπερβήτε, πρέπει να πνδάτε με μαθηματικήν ακρίβειαν από τόν αιδηρόδρομον εις τό άτμόπλοιον, και από τό άτμόπλοιον εις τόν αιδηρόδρομον.
 — Θα πνδήσω με μαθηματικήν ακρίβειαν!
 — Αστειεύεσθε!
 — "Αληθής "Αγγλος ούδέποτε αστειεύεται, απήντησεν ό κ. Φόγ, εσακίς πρόκειται περί πράγματος σπουδαίου, όπως εινε τό στοιχημα. Στοιχηματίζω είκοσι χιλιάδας λίρας έναντίον του βουλομένου, ότι θα κάμω τήν περιουσίαν της γής εις όγδοήκοντα ήμέρας, ή και ολιγώτερον, τουτέστιν εις χιλίας ένακοσίας είκοσι ώρας ή εις έναστην δεκαπέντε χιλιάδας διακόσια λεπτά. Δέχεσθε;
 — Δεχόμεθα! απήντησαν οι κύριοι Στιούαρτ, Φώλλεντιν, Σούλλιβαν, Φλάναγαν και Ράλφ, άφου συνεννοήθησαν.

— Πολύ καλά! είπεν ό κ. Φόγ. "Η άμαξοστοιχία του Δούβρ αναχωρεί εις τας όκτώ και σαρανταπέντε. "Ο αναχωρήσω μ' αυτήν.
 — Εύθύς απόψε, ήρώτησεν ό Στιούαρτ.
 — Εύθύς απόψε, απεκρίθη ό Φιλίας Φόγ. Λοιπόν, προσέθηκε, συμβουλευόμενος μικρόν τι έγκόλιον ήμερολόγιον, άφου ήχομεν σήμεραν τεταρτην, δύο όκταβρίου, όφείλω να είμαι εις Λονδίνον, εις τήν αίθουσαν αυτήν του "Αναμορφωτικού συλλόγου, τό σάββατον είκοσιδύο Δεκεμβρίου, εις τας έπτά και σαρανταπέντε της έσπέρας" άλλως αί είκοσι χιλιάδες λίραι της πιστώσεώς μου θα γίνουν ιδίκαί σας πράγματι και δικαιώματα. "Ιδού, κύριοι, έπιταγή δι' αυτό τό ποσό.
 Πρωτόκολλον περί του στοιχηματος συντάχθη και ύπεγράφη άμέσως υπό τών έξ ενδιαφερομένων. "Ο Φιλίας Φόγ έμεινεν άπαθής. Δέν έστοιχηματίζε βεβαίως όπως κερδήσει, διηκίθευε δέ είκοσι χιλιάδας λίρων, ήτοι τό ήμισυ της περιουσίας του, προβλέπων ότι θα ήναγκαζετο ίσως να δαπανήση τό έτερον ήμισυ, όπως φέρη εις πέρας τό δύσκολον εκείνο, να μη είπωμεν άνεκτέλεστον σχέδιον. Οι αντίπαλοι του έφαινοντο συγκεινημένοι, ούχι διότι ήτο τόσον σπουδαία ή ένθήςκη του στοιχηματος, αλλά διότι έτυπτό πως αύτούς ή συνείδησις, στοιχηματίσαντας υπό τοιούτους όρους.
 Τήν στιγμήν εκείνην έσήμενεν ή έβδόμη. Πρωτάθη δέ εις τόν κ. Φόγ να διακοπή τό ούιστ, να δυνήθη να παρασκευασθή.
 — Είμαι πάντοτε έτοιμος! απήντησεν ό άπαθής ύπατριός της διανέμων δέ τά χαρτία:
 — Καρρό άτου! προσέθηκε. Σεις παίζετε, κύριε Στιούαρτ.
 [Γραφή του ήμισυ.]

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ

"Εκ τών του Σμάιλς περί χαρακτήρος.
 Οι τρόποι είναι εν τών κυριωτέρων θελητήρων του χαρακτήρος, είναι τό κόσμημα πάσης πράξεως" περιβάλλουσι δέ συνήθως μετά κάλλους τήν εκτέλεσιν και αύτών τών ταπεινοτέρων εργασιών. Είναί δ' όντως αληθής τέχνη να γνωρίζη τις να κομηή τας ελάχιστας πράξεις εν τή βίω και να καθιστή αυτάς εύαρέστους.
 Οι τρόποι δέν είναι τι άσκοπον και άδιάφορον, ως ύπολαμβάνουσι τινες" διότι συντελοϋσι πολύ εις τό να διευκολύνουσι πάσαν ύπόθεσιν του βίου και να χρηρηγήσωσιν έμμέλειάν τινα εις τας κοινωνικάς σχέσεις. "Και αύτη ή άρετή", λέγει ό επίσκοπος Μίδλετον, "συνωδευομένη υπό χυδαίον τρόπον, είναι προσβλητική."
 Οι τρόποι έχουσι μεγίστην βαρύτητα εν τή γνώμη, ήν σχηματίζωμεν περί τών άλλων, ενίοτε δ' έχουσιν επίδρασιν πλείονα άλλων ούσιων δών προτερημάτων. Τρόποι χαριέντες και εύγενεις συντελοϋσιν ίσχυρώς πρός επιτυχίαν, διά και πολλοί άποτυγχάνουσι μόνον και μόνον της

ελλείψεως τούτων ένεκα. Τό πάν εξαρτάται εν τών πρώτων έντυπώσεων, κίτινες γενώνονται καλαι ή κακαί κατά τό μάλλον ή ήττον της εύπροσηγρίας και εύγενείας ήν συναντήση τις.
 "Η άγροικία και ή χυδαιότης κλείουσι τας θύρας και τας καρδίας, άλλ' ή εύγένεια και ή εύπρέπεια, τών καλών τρόπων ούσαι γνώρισμα, ανοίγουσιν αυτάς. "Εχουσι τήν κλειδα πάσων τών θυρών και χρησιμεϋουσιν ως γέφυρα διαβάσεως εις τήν καρδίαν.
 Λέγεται εν γένει ότι «οί τρόποι κάμνουσι τόν άνθρωπον»" αληθέστερον όμως είναι ότι «ό άνθρωπος κάμνει τους τρόπους.» Δύναται τις να είναι τραχύς και άγροίκος, αλλά να έχη άγαθήν καρδίαν και καλόν χαρακτήρα" βεβαίως όμως θα καθίστατο έτι μάλλον άξεραστότερος και ίσως άφελιμώτερος, εάν έπεδεικνυε γλυκύ ήθος και εκείνην τήν γλυκύτητα τών τρόπων, ήτις είναι τό σύμβολον της αληθινής εύγενείας.
 "Η κυρία Hutchinson, εις τήν εύγενή είκόνα, ήν κατέλιπε του άνδρός αυτής, ού άλλοτε έμνημονεύσαμεν, εικονίζει δια τών έξής τήν άνδρικην εκείνου εύπρέπειαν και τό άξεραστον ήθος" «Δέν δύναμαι να είπω αν εν αύτφ αληθής μεγαλειον ή ύπερηφάνεια ένυπήρχε" τό βέβαιον όμως είναι ότι ούδέποτε κατεφρόνησεν άνθρωπον εις ταπεινήν θέσιν εύρισκόμενον, άλλ' ούδ' έκολάκευσε τόν έφ' ύψηλόν καθήμενον. "Απέναντι τών πτωχών έφέρετο γλυκέως και συμπαιθητικώς, πολλοίς δέ πολλάς κατηνάσκειν ώρας σχολής, συνδιελεγόμενος μεθ' απλών στρατιωτών και ταπεινών γεωργών. "Ηγωνίζε δέ να μεταδίδη τόσον καλώς τήν οικειότητα, ώστε εις όλους εκείνους τους πτωχούς ανθρώπους ένέπνεε σεβασμόν μεμιγμένον μετά στοργής και ούδέποτε έπελανθάνοντο μετ' αυτού διατριβόντες τήν διαφοράν της κοινωνικής θέσεως αυτών και εκείνου.
 Οι τρόποι μέχρι τινός σημείου μαρτυροϋσι τόν χαρακτήρα τών ανθρώπων. Είναι ή έξωτερική εκδήλωσις της έσωτερικής φύσεως. Δεικνύουσι τήν φιλοκαλίαν αυτών, τά αισθήματα, τό ήθος, και τήν κοινωνίαν εν ή τας διατριβάς ποιούσι. Οι κατά συνθήκην τρόποι, οι εν χρήσει εν τή κοινωνία, δέν άποδεικνύουσι μέγα τι μόνον οι κατά φύσιν τρόποι, προίον τών εν ήμιν ήθικών δώρων τών παρ' ήμών αυτών καλλιεργηθέντων, έχουσι μεγίστην σημασίαν.
 "Η εν τοίς τρόποις χάρις έμπνέεται υπό τών αισθημάτων, άτινα είναι πηγή άπολαύσεων δι' άνθρωπον άνεπτυγμένης διανοίας. "Εις πρός τήν έποψιν δέ ταύτην τά αισθήματα έχουσι τήν αυτην αξίαν τών φυσικών και ήθικών προτερημάτων και της παιδείας. "Ασχοϋσι δέ πλείονα επίδρασιν εις τήν πορείαν τών όρέξεων και του χαρακτήρος του ανθρώπου. "Η φιλανθρωπία είναι ή γουρή κλεις, ή πάσαν καρδίαν ανοίγουσα. Δέν διδάσκει μόνον τό καλώς φέρεσθαι και εύ-

προσηγόρις, αλλά φωτίζει και τήν διάνοιαν και αποκαλύπτει τας γνώσεις. Θεωρητέα δέ τοιαύτη ούσα ως ή μεγίστη χάρις ή κληροδοτηθεσα τή ανθρωπότητι.
 Οι τεχνητοί κανόνες του καλώς φέρεσθαι ούδέν σημαίνουσιν" ό,τι όνομάζεται είτίετα συνήθως είναι άπάθισμα άγενείας και ψεύδους. Συνίσταται πρό πάντων εις στάσεις και εύκόλως άναγνωρίζεται. Θεωρουμένη δέ υπό τήν καλήν αυτης όψιν είναι αντικατάστασις τών καλών τρόπων, συνήθως δέ και παραποιήσις αυτών.
 Τό εύπροσηγόρις και προσηγώς φέρεσθαι άποτελει συνήθως τήν βάση τών καλών τρόπων. "Ορισαν δέ τήν εύγένειαν ως τέχνην δεικνύουσαν δι' έξωτερικών σημείων τό ύπερ τών άλλων ένδόμυχον σεβας, δύναται τις όμως να δεικνίεται έντελώς εύγενής πρός τινα άλλά να μη έχη ύπερ τούτου ούδένα ιδιάζοντα σεβασμόν. Οι καλοί τρόποι και υπό τόν κρείττονα λόγον και υπό τόν ήττονα είναι ή καλή διαγωγή. Είπών τινες ότι καλόν σχήμα είναι προτιμότερον καλής μορφής και ότι καλή άγωγή έχει πλείονα αξίαν ώραιού σχήματος" διότι ή τελευταία παρέχει ήδονήν ύψηλοτέραν της θείας αγαλμάτων και εικόνων" είναι ή ώραιότερα πιασών τών τεχνών.
 "Η αληθής εύγένεια είναι τό προίον της ειλικρινείας" πρέπει ν' άπορρή εν της καρδίας, και να μη αφήνη έντυπώσεις διαρκείς, διότι δέν είναι αληθής ή εύγένεια ή μη διεγείρουσα τό πρός τήν αλήθειαν καθήκον. Πρέπει ν' αφήνη τις να καταφαίνεται ό κατά φύσιν χαρακτήρ, εξαλείφων τας γωνίας αυτού και ό,τι έχει τό τραχύ. "Ελέγη ότι ή εύγένεια πρέπει να όμοιάζη πρός τό άριστον ύδωρ, όπερ είναι τό διαυγές, τό άπλούν, τό μηδεμίαν έχον γεϋσιν. "Εν τούτοις ενίοτε παρά τισιν άνδράσιν ή μεγαλόνοια καλύπτει πολλάς ελλείψεις τών τρόπων, άτινες παραβλέπονται όταν εις αυτους ένυπάρχει ίσχυρά και πρωτότυπος προσωπικότης. "Αν δέν ύπήρχε δέ αυτη ή ιδιάζουσα φυσική χροιά εις έκαστον τών ανθρώπων της φυσικότητος και προσωπικότητος, ό βίος ήθελε στερηθή πολύ του διαφέροντος, της ποικιλίας και άνδρικής δυνάμεως του χαρακτήρος, ήν παριστά.
 "Ο αληθώς εύγενής είναι καλοκάγαθος. Αισθάνεται ήδονήν παρέχων τή πλείον έντυχίαν και άπέχων παντός, όπερ δύναται να προξενήση δυσχερέσειαν. Δέν είναι άχαρίστως και άναγνωρίζει προθύμως τας φιλικάς ύπηρεσίας. "Ο πλοίαρχος Σρεκο απήντησε τήν άρετήν ταύτην εις ύπατον βαθμόν ούσαν παρά τοις ίθαγενέσι του Ούγανδά, παρά τας όγδας της λίμνης Νυανζά εν τφ κέντρφ της "Αφρικής. "Εκαί, λέγει, ή άχαριστία, ή άπλως ή παραμέλησις του να εύχαριστήση τις τινά δια πράξιν προσεγεθεισαν, τιμωροϋνται δια ποινής."
 "Η αληθής εύγένεια συνίσταται εις τόν σε-

βασμὸν τῆς προσωπικότητος τοῦ πλησίον. Ὁ θέλων νὰ ἐκτιμᾶται παρὰ τῶν ἄλλων πρέπει ν' ἀποδίδῃ αὐτοῖς ἐκτίμησιν. Πρέπει νὰ σέβηται πως πάσας τὰς γνώμας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅταν εἶναι ἐπι διάφοροι τῶν ἑαυτοῦ. Ὁ καλῶν τρόπων ἄνθρωπος εὐπροσηγόρως φέρεται ὅταν μὲθ' ὑπομονῆς ἀκούῃ τὸν πρὸς αὐτὸν λαλοῦντα, καὶ συνήθως ἐλκεῖ τὴν συμπέθειαν αὐτοῦ. Δεικνύεται ἀνεκτικὸς, ὑπομονητικὸς καὶ ἀπέχει ἀστυριᾶς κρίσεως· διότι ὅσακις ἀστυριᾶς κρίνωμεν τοὺς ἄλλους προκαλοῦμεν καὶ τούτων τὴν ἀστυριᾶν περὶ ἡμῶν κρίσιν.

Ὁ ἀγενὴς ἄνθρωπος καὶ ἀκριτος συνήθως ἀγαπᾷ κάλλιον νὰ θυσιάσῃ τὸν φίλον του παρὰ μίαν εἰρηολογίαν. Εἶναι δ' ὄντως μωρὰ νὰ ἐκτεθῆ τις εἰς τὸ μῖσος τοῦ ἄλλου δι' ἀπόλαυσιν μιᾶς στιγμῆς. Ὁ Βρουνέλ ὁ μηχανικὸς, εἰς τῶν εὐγενεστέρων ἀνδρῶν, ἐσυνείηκε νὰ λέγῃ, ὅτι ἡ κακентρέχεια καὶ ἡ κακοβουλία εἶναι ἐκ τῶν δαπανηροτέρων ἀπολαύσεων τοῦ κόσμου· καὶ ὁ διδάκτωρ Τζόνσον εἶπεν ἡμέραν τινὰ· «δὲν εἶναι συγκεχωρημένη ἡ κακοβουλία ὅτε εἰς τὰς πράξεις, ὅτε εἰς τοὺς λόγους. Τὸ νὰ ὑβρίσῃς τινά, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ τὸν βίψῃς κατὰ γῆς.»

Ὁ εὐγενὴς καὶ γοργεῖς οὐδέποτε διατείνεται ὅτι εἶναι σοφώτερος καὶ πλουσιώτερος τοῦ πλησίον. Δὲν καυχᾶται ἐπὶ τῇ θέσει αὐτοῦ, τῇ γενιῇ, τῇ πατρίδι καὶ δὲν καταφρονεῖ τοὺς μὴ τυχεύοντας νὰ ἔχωσι τὰ αὐτὰ προσόντα. Δὲν ἐνδεικνύει τὰ προτερήματά του ἢ τὸ ἐπάγγελμά του καὶ δὲν ὀμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ ὅταν ἀνοίγῃ τὸ στόμα του. Τὸ ὑψαντίον εἰς τε τὰς πράξεις καὶ τοὺς λόγους εἶναι μέτριος, ἀνευ ἀξιώσεων, ἀνευ ἀλαζονείας, δεικνύων τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ χαρακτήρα δι' ἔργων μᾶλλον παρὰ διὰ λόγων.

Ἡ ἔλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τὰ αἰσθητά τῶν ἄλλων ἔχει πηγὴν τὸν ἐγωισμόν καὶ ἐκδηλοῦται διὰ τῶν τρόπων τραγῶν καὶ μισητῶν.

Τῇ ἀληθείᾳ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι εἰς τὴν διαρκῆ θυσίαν ἑαυτοῦ ἐν ταῖς σχέσεσι τοῦ συνήθους βίου συνίσταται ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ καλῶς καὶ τοῦ κακῶς ἀνατετραμμένου ἀνθρώπου.

Ὁ ἐν τῇ κοινότητι μὴ θέλων νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ἑαυτὸν οὐδεμίαν στενοχωρίαν καθίσταται ἀνεπιπόθητος. Οὐδεὶς εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἀποβαίνει πηγὴ ἀνίας εἰς τοὺς περὶ αὐτόν. Πολλοὶ, ἐλλείψεως χαλινοῦ ἔνεκα, διέρχονται τὸν βίον ἀγωνιζόμενοι κατὰ προσκομιμάτων, ἅτινα αὐτοὶ ἐπέλασαν, καὶ καθιστῶσι πᾶσαν ἐπιτυχίαν ἀδύνατον ὡς ἐκ τοῦ δυστρόπου καὶ ἀγροίκου αὐτῶν χαρακτήρος, ἐνῶ ἄλλοι, κεκτημένοι ὀλιγώτερα προτερήματα, πορεύονται καὶ ἐπιτυγχάνουσι διὰ τῆς ὑπομονῆς, τῆς μαλότητος τοῦ ἤθους καὶ τῆς ἐγκρατείας.

Πρὸς ἐπιτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ λέγουσιν ὅτι συντελοῦσιν εἴτε ὁ χαρακτήρ, εἴτε τὰ προτερήματα ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, βέβαιον

εἶναι ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκ τῆς ψυχικῆς φαιδρότητος, ἐκ τῆς προσωνείας, τῆς στοργῆς καὶ τῆς προθυμίας. Αἱ ἀρεταὶ αὗται εἶναι τὸ νόμισμα τὸ κυκλοφορῶν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων.

Διὰ πολλῶν τρόπων μὴ εὐγενῶν δεικνύεται ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀφειλομένου πρὸς τὸν πλησίον σεβασμοῦ, ἐν οἷς τὸ ἀτημέλητον τῆς ἐνδυμασίας, ἡ ἔλλειψις καθαριότητος περὶ τὴν περιβολὴν ἢ ἔξεις προξενούσαι βδελυγμίαν. Ἄνθρωπος ἀκάθαρτος καὶ ἀκατάστατος, πλὴν τοῦ ὅτι καθίσταται φυσικῶς ἀπεχθὴς, ἐμπνέει εἰς τοὺς ἄλλους μῖσος, καθιστάμενος οὕτω χυδαῖος καὶ ἀγενὴς ὑπὸ ἑτέραν μορφήν.

Ὁ Δαβὶδ Ἀνσιλλῶν, ἰσραηλῆρξ, εἰς τῶν τὰ μάλιστα δεινῶν, ὁ ὁποῖος ἐσπούδαζε καὶ συνέθετε τοὺς λόγους μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, ἐσυνείηκε νὰ λέγῃ ὅτι μικρὸν ἐδείκνυε τις σεβασμὸν πρὸς τὸ δημόσιον, ὅταν δὲν ἐλάμβανε φροντίδα νὰ παρασκευασθῇ καλῶς περὶ πᾶν ἔργον, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἤθελε παρουσιάσθῃ εἰς πανήγυριν φέσιν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν νυκτερινὸν σκαῖφον καὶ ἐνδεδυμένος κοιτονίτην γιτῶνα, ἐπραττε πράξιν μαρτυροῦσαν ἐντελῆ ἔλλειψιν εὐγενείας.»

Οἱ τρόποι εἶναι τέλειοι ὅταν εἶναι ἀπεχθῆς, ὅταν οὐδενὸς ἐλκεῖται τὴν προσοχὴν ἄλλ' εἶναι ἀπλοὶ καὶ φυσικοὶ. Τὸ ἐπιτετηδευμένον καὶ τεχνικὸν εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἐλευθερίαν στάσιν καὶ φιλοπροσέγγον. Ὁ Ροσφουζὶδ εἶπεν ὅτι αὐτὸν κωλύει ἡμᾶς νὰ φερῶμεθα κατὰ φύσιν, ὅσον ἡ ἐπιθυμία νὰ φανώμεν τοιοῦτοι.» Ἰδοὺ δὲ ταῦτα γράφοντες ὅτι ἐπανορθώμεθα αὐθις εἰς τὴν εὐκρίνειαν καὶ ἀπλότητα περὶ ὧν ὀμιλήσαμεν, αἵτινες ἐπιδεικνύονται διὰ τῆς χάριτος, τῆς φιλοφροσύνης, τῆς εὐμενείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὰ αἰσθητά τοῦ πλησίον. Ὁ εὐκρινὴς καὶ ἀπλοῦς ἄνθρωπος καθιστᾷ πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν ἀφελῆς, οἷς θερμαίνει καὶ ἀνοψοῖ μόνον ἢ παρουσιάζει του, οὕτω δὲ οἱ τρόποι, ὡς καὶ ὁ χαρακτήρ δύναται ν' ἀποβῶσι ἀληθῆς κινητικῆ δύναμις.

Ἡ συμπέθεια καὶ ὁ θαυμασμὸς, τὸν ὁποῖον ἐνέσπειρον ἡ γενναία φύσις καὶ ἀξίερατος τοῦ σὺ Σύνθεῦ Σουλ εἰς πάντας τοὺς ἀναστερομένους αὐτὴν πτωχοὺς ἢ πλουσίους, λέγει ὁ Kingsley, πρᾶξεντο ἐκ τοῦ ὅτι πλουσίους καὶ πτωχοὺς, τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ὑπῆρξεν καὶ πάντας τοὺς εὐγενεῖς οὗς ἐξείηκε μετεχειρίζετο μετὰ τῆς αὐτῆς συμπεριφορᾶς καὶ τοῦ αὐτοῦ σεβασμοῦ ἢ το μὲθ' ἄλλων συμπαθῆς καὶ εὐθυμῆς καὶ πανταχοῦ ὅπου ἐπορεύετο ἄφινεν εὐλογίας καὶ ἐλάμβανε.»

Λέγουσιν ὅτι οἱ καλοὶ τρόποι εἶναι τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῶν εὐγενῶν καὶ καλῶς ἀνατετραμμένων ἀνθρώπων, καθὼς καὶ τῶν βιούτων ἐν ταῖς ἀνω μᾶλλον ἢ ἐν ταῖς κάτω τάξεσι τῆς κοινωνίας. Ὡς πρὸς τοὺς πρώτους, τοῦτο

εἶναι ἀληθὲς μέχρι τινὸς βαθμοῦ, διότι διήλθον τὰς ἀρχὰς τοῦ βίου των ἐν μέσῳ περιστάσεων πρὸς τοῦτο εὐνοϊκῶν. Δὲν ὑπάρχει ὁμοῦ λόγος νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ πτωχαὶ τάξεις δὲν ποιοῦσι χρῆσιν πρὸς ἀλλήλας καλῶν τρόπων· μάλιστα παρ' αὐταῖς παρατηρεῖται πλοῦτος καλῶν τρόπων καὶ εὐγενῶν ἐκφράσεων.

Οἱ χειρῶνακες καὶ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους φιλάττουσι σέβας, ὡς καὶ οἱ διὰ τῆς διαγωγῆς των ἐκ τοῦ πλοῦτου των ἐπιχῶντες, πρὸς τοὺς ὁμοίους των, ἢ ἄλλως λεκτέον διὰ τῶν τρόπων των δεικνύουσι τὸ ἀμοιβαῖον σέβας. Πολλὰκις ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἠσθάνθησαν τὴν ἐνδύμυγον εὐχαρίστησιν ἀγαθοεργῶν πράξεως εἴτε ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, εἴτε ἐν τῇ ἑδῶ, εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ. Ὁ εὐγενὴς ἐργάτης ἐξασκεῖ μεζονα ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν περὶ αὐτόν, καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν προσελκεῖ εἰς μίμησιν τοῦ τακτικοῦ αὐτοῦ βίου, τῆς διαγωγῆς, τῆς εὐγενείας καὶ τῆς ἀγαθότητος. Οὕτως ὁ Πενιαρὶν Φραγκλῆνος, ὢν ἐργάτης, ἀνεμόρφωσεν, λέγουσι, τὰς ἔξεις ὀλοκλήρου ἐργοστασίου.

Δύναται τις νὰ ἔχη ὀλίγα χρήματα εἰς τὸ βαλάντιον καὶ ὅμως νὰ εἶναι εὐγενὴς. Ἡ καλὴ συμπεριφορὰ δὲν ἔχει χρηματικὴν ἀξίαν· εἶναι μάλιστα ἡ εὐθυμότερα πασῶν τῶν εὐχαριστήσεων τοῦ ἀνθρώπου· εἶναι τὸ μικρότερον τῶν προτερημάτων, καὶ ὅμως εἶναι τόσον ὠφέλιμον καὶ τόσον εὐάρεστον, ὥστε εἶναι ἀξιὸν νὰ καταταγῇ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπιστημῶν.

Ἐκαστον ἔθνος ἔχει πάντοτε νὰ μάθῃ τι ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἔθνη· ὅτι δὲ ἡ ἐργατικὴ τάξις τῶν Ἀγγλῶν ἔχει νὰ μάθῃ παρὰ τῶν ἐν τῇ ἠπειρωτικῇ Εὐρώπῃ γειτόνων εἶναι ἡ περὶ τοὺς τρόπους εὐγένεια αὐτῶν. Οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι τρόπους μελιχλίους καὶ φιλόφρονας· ἔχουσι δὲ τὰ προτερήματα ταῦτα καὶ αὐταὶ αἱ κατώτεροι παρ' αὐτοῖς τάξεις. Παρ' αὐτοῖς ὁ ἐργάτης συναντῶν συνεργάτην του ἐξάγει τὸν πῖλόν του καὶ χαιρετᾷ φιλικῶς· δὲν ὑπάρχει τι τὸ ταπεινωτικὸν εἰς τὴν πράξιν ταύτην, ἀλλὰ μᾶλλον τι χάρις καὶ ἀξιοπρεπές. Ἐπὶ τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης ἡ ἐργατικὴ τάξις εὐρίσκειται εἰς καλλιτέραν θέσιν ἢ παρ' ἡμῖν τοῖς Ἀγγλοῖς, διότι ὑποφέρει εὐθύμως τὴν πενίαν τῆς καὶ τοῖς δ' ἐκεῖ τὰ ἡμερομίσθια εἶναι μικρότερα, δὲν περιπίπτουσι οἱ ἐργάται εἰς τόσον μεγάλην ἐνδειαν, οὐδὲ πνίγουσι τὰς ὀλίφεις των εἰς τὸ οἰόπνευμα. Ἐπιζητοῦσι τεύσαντιον ἐκ τοῦ βίου τὸ καλλίτερον μέρος καὶ προσπαθοῦσι ν' ἀπολαύσων αὐτὸ καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς ἐνδειας.

Ἡ φιλοκαλία ἀποφέρει ἀληθῆ οικονομίαν. Δύναται εὐκόλως νὰ συνδεθῇ καὶ μετὰ τοῦ εὐτελεστάτου εἰσοδήματος τοῦ ἀτόμου, καὶ νὰ ἡδύνη τὸν κόπον καθὼς καὶ τὴν ἀνάπαυσιν. Τὴν

1. Ὁ Σμάιτς, ὁ συγγραφεὺς τοῦ περὶ Χαρακτήρος συγγράμματος, εἶναι Ἀγγλός. Σ. Μ.

ἐκ τῆς φιλοκαλίας εὐχαρίστησιν ἀπολαμβάνει τις περισσοτέραν ὅταν συνδέῃ αὐτὴν μετὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος. Ἡ φιλοκαλία ἀνοψοῖ τὴν πενίαν. Δεικνύεται δὲ ἐν τῇ διαγειρίσει τοῦ οἴκου καὶ δίδει λάμψιν καὶ χάριν εἰς τὴν ταπεινοτέραν κατοικίαν. Γεννᾷ τοὺς καλοὺς τρόπους καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ δημιουργεῖ περὶ τὸ ἀτομον ἀτμοσφαιραν, ἐν ᾗ ἀρέσκειται νὰ ζῇ. Οὕτω δὲ ἡ φιλοκαλία ἠνωμένη μετὰ τοῦ συμπαθητικοῦ ἤθους καὶ τῆς ἀγγιχτικῆς ἀνοψοῖ καὶ κοσμεῖ τὴν ἀφανέστεραν ὑπαρξιν.

Τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἀριστον σχολεῖον τῶν καλῶν τρόπων εἶναι πάντοτε, ὡς καὶ τοῦ χαρακτήρος, ἡ οἰκογένεια, ἐν ᾗ ἡ γυνὴ χρησιμεύει ὡς διδάσκαλος. Οὐχ ἦττον καὶ τοῦτο ἐὰν στερεῖται τις ὡς ἀνήκων εἰς ἀγροίκον οἰκογένειαν δύναται θέλων αὐτὸς κατ' ἑαυτὸν νὰ καλλιεργῇ τοὺς τρόπους του καὶ τὸν νοῦν του, νὰ μάθῃ νὰ φέρεται καλῶς πρὸς πάντας. Πολλοὶ ἄνθρωποι ἠμοιάζουσι πρὸς τοὺς ἀλαμπεῖς ἀδάμαντας· λείπει παρ' αὐτῶν ἡ λάμψις, ἥτις ἀποκτάται διὰ τῆς προστριβῆς καὶ συγχρωτίσεως μετ' ἀνθρώπων καλλιτέρας ἀγωγῆς.

Ἡ ἐκ τῶν τρόπων ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπικαίρου αὐτῶν χρήσεως· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιτυγχάνουσι πλείυτερον αἱ γυναῖκες, αὐταὶ δύναται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς οἱ καλλίτεροι διδάσκαλοι. Γνωρίζουσι κάλλιον τῶν ἀνδρῶν νὰ προσποιῶνται καὶ εἶναι φύσει χαριέστεραι καὶ φιλοφρονέστεραι. Ἐχουσι φυσικὴν ζωηρότητα, ὄμμα παρατηρητικόν, καὶ εἰς ἐπιδεικνύονται καὶ ἐπιτηδειότεραι. Ὡς ἐκ τῶν ἀπειρῶν λεπτομερειῶν, ἂς παρέχει ὁ κοινωνικὸς βίος, φυσικῶς αἱ γυναῖκες ἀποκτῶσι νοῦν καὶ ἰκανότητα. Διὰ τοῦτο ἡ μετὰ γυναικῶν ἀξιεράστων καὶ νοημόνων ἀναστροφή τῶν ἀνδρῶν διδάσκει εἰς τοὺς τοὺς τὴν καλλιτέραν ἀγωγὴν.

Ἡ διάγνωσις ἡ ταχέια τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων καὶ ἡ ἐπικαίρος χρῆσις αὐτῶν εἶναι τι ἐμφυτον· ὁ κάτοχος τοῦ προτερήματος τούτου ὑπερνεκὰ τὰς δυσκολίας κάλλιον τοῦ ἔχοντος ἄλλα προτερήματα ἢ ἐπιστήμην.

Τὸ κράτος τῶν καλῶν τρόπων εἶναι τηλικαῦτον, ὥστε ὁ Wilkes, ἀνὴρ ἐκ τῶν δυσειδεστάτων τὴν μορφήν, ἐσυνείηκε νὰ λέγῃ, ὅτι διὰ νὰ κερδίσῃ τὴν εὐνοίαν καὶ τὰς χάριτας ὡραίας γυναικὸς τρεῖς μόνον ἡμέρας διεγώριζον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὡραιότερου ἀνδρὸς τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ ὑπαινικμὸς οὗτος διδάσκει ἡμᾶς ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν καὶ πολλὴν σπουδαιότητα εἰς τοὺς τρόπους, διότι οὗτοι δὲν ἀποδεικνύονται πάντοτε καὶ τὸν ἀριστον χαρακτήρα. Ὁ ἀνὴρ ὁ πολὺ ἔχων τὸ ἐπαγωγὸν εἰς τοὺς τρόπους ἔσως πρωταγωνιστεῖ, ὡς ὁ Wilkes, ἐπὶ ἀνθίκων πράξεων. Οἱ τρόποι καθὼς καὶ τὰ ἄλλα προτερήματα ἀρέσκουσι καὶ εὐχαρίστουσι τὸν

δραβλῶν, πολλάκις ὅμως εἶναι μεταμφοεῖς κακοῦ χαρακτήρος. Εἶναι μόνον σημεῖον ἐξωτερικὸν καλῆς ἀνατροφῆς, συνήθως δὲ παρίσταται καὶ ὑπὸ μορφῆν παρὰ φύσιν. Δύναται τις νὰ ἔχη καλὸν τὸ παράστημα καὶ ὅμως ἡ ψυχὴ αὐτοῦ νὰ εἶναι κατὰ βῆθος διεφθαρμένη, τότε δὲ οἱ ἐπιτετηθευμένοι τρόποι του συνίσκονται εἰς φράσεις καλλιπεῖς καὶ εἰς στάσεις σώματος χαριέσσας.

Ἄφ' ἑτέρου ὅμως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἄνδρες μεγίστας κακτημένοι ἀρετὰς καὶ γενναϊότατοι ἦσαν ἐστερημένοι ἐντελῶς τρόπων χαριέντων καὶ εὐπροσηγόρων· οἱ ἄνδρες οὗτοι ὁμοίωζον πρὸς καρπὸν οὐτινος ὁ σκληρὸς φλοιὸς περιβάλλει ἡδίστην τροφήν· ὁ τραχὺς ἄνθρωπος φαίνεται ἀγενής, καὶ ὅμως δύναται νὰ εἶναι γλυκὺς, ἐντιμὸς καὶ ἀγαθός.

Ὁ Κνωξ καὶ ὁ Λουθῆρος δὲν διεκρίνοντο ἐπὶ εὐπροσηγορίᾳ. Ἀνέλαθον ἔργον, ὅπερ ἀπῆλθε ἄνδρες σταθεροὺς καὶ ἀποφασιστικοὺς μάλλον ἢ καλῶς ἀναθεωρημένους. Ἐθεώρουν μάλιστα αὐτοὺς σκληροὺς καὶ βιαίου χαρακτήρος. «Καὶ ποῖος εἶσαι σὺ,» ἔλεγεν ἡ Μαρία βασίλισσα τῆς Σκωτίας εἰς τὸν Κνωξ, «ὁ ποῖος τολμᾷ νὰ διδάσῃ μαθήματα εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὴν ἡγεμονίδα τοῦ βασιλείου τούτου;» — Κυρία, ὑπέλαβεν ὁ Κνωξ, εἶμαι ὑπήκοος γεννηθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ βασίλειον. Λέγουσιν ὅτι αὐτὴ ἡ τὸλμη καὶ αὐτὴ ἡ τραχύτης προὐκάλεσαν πολλάκις τὰ δάκρυα τῆς βασίλισσας Μαρίας· ὅταν δὲ ὁ ἀντιβασιλεὺς Μόρτων ἐμαθε τοῦτο εἶπε· «καλλίων νὰ κλαίωσι γυναῖκες παρὰ ἄνδρες γενειοφόροι.»

Ἡμέραν τινὰ ὁ Κνωξ ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ δωματίου τῆς βασίλισσας ἤκουσεν ἕνα τῶν αὐλικῶν νὰ εἶπῃ· «Πῶς δὲν φοβεῖται!» Στραφεὶς δὲ ὁ Κνωξ πρὸς αὐτὸν εἶπε «καὶ διὰ τί νὰ φοβῆθῃ τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπον ἐνὸς εὐγενεοῦς; Προσέβλεψα πολλάκις κατὰ πρόσωπον ἀνθρώπων ἐν ὄργῃ διατελοῦντας καὶ ἐν τούτοις δὲν κατελίψθη ὑπὸ παραλόγου τρόμου.» Ὅτε ὁ Κνωξ καταληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κόπων ἐφέρετο εἰς τὸν τόπον τῆς αἰωνίας ἀναπαύσεως, ὁ ἀντιβασιλεὺς προσβλέψας εἰς τὸν ἡμιανουκτὸν τάφον εἶπε τοὺς ἐξῆς λόγους, προξενήσαντας τότε ἐντύπωσιν διὰ τὴν ἐνεχομένην ἀλήθειαν καὶ τὴν ἐπίκαιρον· «Ἐνταῦθα κεῖται ἐκεῖνος ὁστις οὐδέποτε ἐφοβήθη ἄλλον ἄνθρωπον.»

Ὁ Λουθῆρος ἐπίσης ἐθεωρεῖτο ὑπὸ πολλῶν ὡς ἀνὴρ βίαιος καὶ τραχὺς καὶ ὅμως ὁ σκληρὸς αὐτοῦ φλοιὸς ἐκρυπτε καρδίαν θερμὴν καὶ ἐν τῷ ἰδιωματικῷ αὐτοῦ βίῳ ἦτο γλυκὺς καὶ συμπαθητικός.

Ὁ Σμουήλ Ἰζόνσων ἦτο ὡσαύτως ἀπότομος καὶ μεμφίμοιος, διότι ἀντεράφη ἐν σκληρῷ σχολῇ, τῇ τῆς πενίας, ἐν ἧ διήλθε τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου καὶ δι' ἧς ἦλθεν εἰς συνάφειαν μετὰ περιδόξων ἀνθρώπων. Ἐπλανήθη εἰς τὰς ἐδοῦς μετὰ τοῦ Σαβᾶ ἐπὶ ὀλοκλήρους νύκτας, διότι ἀμφότεροι ἐστεροῦντο χρημάτων ὅπως εὖρωσι κλίτην.

Ὅτε δὲ τὸ ἀκατάβλητον αὐτοῦ θάρρος καὶ ἡ ἐπιδοξίτης ἀπέδωκαν αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἔφερον ἐπὶ τὰ ἔγνη τῶν πρώτων θλίψεων καὶ τῶν ἀγῶνων. Ἡτο φύσει ἰσχυρὸς καὶ ῥωμαλαῖος, καὶ τὰ παθήματα κατέστησαν αὐτὸν ἀδυσώπητον. Ἡμέραν τινὰ ἐρωτήθεις διὰ τί δὲν προσκαλεῖτο νὰ γευματίσῃ τῶσόν συγὰ ὅσον ὁ Γκαρὶκ, εἶπεν ὅτι «οἱ μεγάλοι Κύριοι καὶ αἱ Κυρίαὶ δὲν ἀγαπῶσι ν' ἀποστομῶνται.» Ὁ δὲ Ἰζόνσων ἦτο γνωστὸς ὡς δυνάμενος νὰ κλείῃ τὸ στόμα τῶν ἄλλων, ἐνῶ αὐτὸς ἤξιζε τὸν κόπον ν' ἀκούεται.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Ἰζόνσων ὠνόμαζον αὐτὸν *uiga major*, μεγάλην ἀρκτον. Ἐν τούτοις, ὡς λέγει ὁ Γολσμῆθ, δὲν ὑπῆρξεν ἄνθρωπος ἔχων τραφωτέραν ἐκείνου καρδίαν· οὐδὲν εἶχε τῆς ἀρκτου πλὴν τοῦ δέρματος. Οἱ τρόποι τοῦ Ἰζόνσων κατεδείχθησαν ἡμέραν τινὰ ὅτε ἐν τινι τῶν κυρίων ὁδῶν τοῦ Λονδίνου ἐδοκίμησε κυρία τινὰ νὰ διέλθῃ τὴν ὁδόν, δοῦς αὐτῇ τὸν βραχιόνα, ἀλλὰ μὴ παρατηρήσας ὅτι ἐκεῖνη διετέλει ἐν καταστάσει μέθης· τοῦτο ὅμως δὲν κατεβίβαζε τὴν ἀξίαν τῆς πράξεως. Ὅποια δὲ διαφορά μεταξὺ τῆς διαγωγῆς ταύτης καὶ τοῦ βιβλιωπώλου εἰς τὸν ἀπηνόητον ὁ Ἰζόνσων ζήτησεν ἰεῖσιν, ὁ ὁποῖος ἀτενίσας εἰς τὸ ἀθλητικὸν σῶμά του καὶ ἀκαλλίωρον, εἶπεν ὅτι θὰ ἔκαμνε καλλίτερον ἢ ἀγοράσῃ μίαν γαμαλίαν διὰ νὰ κουβαλῇ σεντούκια. Ἡ ἀπάντησις αὕτη, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐλέγητο ὑπὸ προτεῖραν φράσιν, ἦτο ἐντελῶς κτηνώδης.

Ὁ τρόπος τοῦ νὰ μεταχειρίζεται τις σοφιστεῖαν καὶ πάντοτε ν' ἀντιλέγῃ καὶ νὰ συζητῇ περὶ παντὸς προξενεῖ ἐντύπωσιν ψυχρὰν καὶ ἐπιφέρει ἀποστροφὴν· οὐχ ἦττον καὶ τὸ ἐναντίον, νὰ ἐπιδοκιμάσῃ τὰ πάντα, νὰ συμπαθῇ πρὸς πάντα καὶ νὰ συμμετάσχη τῶν συγινώσεων εἰναι τι ἀηδὲς, ἀναξιοπροεπὲς καὶ μὴ ἐντιμὸν. «Εἶναι δύσκολον, λέγει ὁ Ριγάρδος Σερῶ, νὰ μείνῃ τις ἐν δικαίῳ μέτρῳ μεταξὺ τρόπου ἀπότῃμου καὶ ὁμαλοῦ, μεταξὺ τῶν δικαίων ἐπαίνων καὶ τῆς τυφλῆς κολακείας· καὶ ὅμως εἶναι εὐκολώτατον ἢ ὅσον νομιζέται· ἡ φαιδρότης, ἡ εὐπροσηγορία, ἡ ἀπλότης εἶναι τὰ μόνον ἀπαιτούμενα ἵνα πράξῃ τις τὸ καλὸν, ὅπως ὀφείλει νὰ τὸ πράξῃ.»

Πολλοὶ ἄνθρωποι φαίνονται ἀγροῖχοι οὐχὶ διότι εἶναι πραγματικῶς, ἀλλὰ διότι εἶναι ἀδέξιοι. Οὕτως ὅταν ὁ Γίββων ἐδημοσίευσεν τὸν δεῦτερον καὶ τρίτον τόμον τῆς ἱστορίας του *Περὶ τῆς παρακμῆς καὶ πτώσεως τῶν Ρωμαίων*, ὁ δούξ Κομπερλάνδ συναντήσας αὐτὸν κατ' ὄψιν εἶπε τὰ ἐξῆς· «Πῶς ἔχετε, κύριε Γίββων; Βλέπω ὅτι εἶσθε πάντοτε ὁ αὐτός· ἀδιακόπως μουτζουρώνετε, σκαλλίζετε, πασαλείψετε τὰ χαρτιά.» Ὁ δούξ εἶχε βεβαίως σκοπὸν νὰ συγχωρῇ τὸν συγγραφέα, ἀλλ' ἔστρεψε τὴν φράσιν εἰς τρόπον τραγῶν καὶ σχεδὸν κακοῦθῃ.

Ἐπάρχουσιν ὡσαύτως ἄλλοι, οἵτινες φαίνονται ψυχροὶ, ἐπιφυλακτικοὶ καὶ ὑπερήφανοι, καὶ ὅμως οὐδὲν τούτων ἔχουσιν, εἶναι δειλοὶ. Ἡ δειλία δ' εἶναι εἰς τῶν διακριτικῶν χαρακτήρων τῆς τευτονικῆς φυλῆς. Ὀνόμασαν αὐτὴν ἀγγλικὴν μαρίαν. Ὁ Ἀγγλος ἐν γένει περιηγούμενος εἶναι δύσκαμπτος, ἀδέξιος, μικρὰν ἐπίδειξιν προξενῶν εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ὀλίγον ἐλκῶν τὴν συμπάθειαν. Καὶ τοι δὲ προσπαθεῖ νὰ ἐπιδείξῃ εἰδός τις τρόπων ἡ δειλία του εἶναι παρούσα καὶ δὲν δύναται ἐντελῶς ν' ἀποκρούσῃ αὐτήν. Οἱ Γάλλοι δὲ ὡς φύσει χαριέντες καὶ οὐσιαστικῶς κοινωνικοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνοήσωσι τοιοῦτον χαρακτήρα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἀγγλος εἶναι ἀδιαλείπτως τὸ ἀντικείμενον τῶν σκωμμάτων καὶ τῶν κωμικωτέρων γελοιογραφῶν αὐτῶν.

Ὁ μέγας Ἰσαὰκ Νεύτων ἦτο ὁ δειλιότερος ἀνὴρ τῶν συγχρόνων του. Ἐτῆρει μυστικὰς ἐπιμακρὸν χρόνον πολλὰς ἀνακαλύψεις του, ἐκ φόβου μὴ ἡ φήμη αὐτοῦ ἐπεκταθῇ· παρήγγηλε νὰ δημοσιεύσασιν ἀνακαλύψεις του ἄλλας μαθηματικὰς ἀνωμόμως ἵνα μὴ γίνῃ γνωστὸν τὸ ὄνομά του καὶ αἰδέηται τὰς σχέσεις του. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Σαιξπηρός, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς δημοσιεύσεως τῶν τραγωδιῶν του καὶ ἐκ τῆς χρονολογίας αὐτῶν. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Βύρων.

Ἡ δειλία ὅμως ὑπὸ ἑτέραν ἐποψὴν ἐξεταζομένη δὲν εἶναι ἐλάττωμα, ἀλλὰ στοιχεῖον ἀρετῆς. Οἱ δειλοὶ δὲν εἶναι χαριέντες οὔτε ἐπιδικτικοὶ, διότι εἶναι ἐν γένει ἀκοινωνητοί, δὲν ἔχουσι κομψότητα τρόπου, ἦτις ἀποκτάται διὰ τῆς ἀδιαλείπτου ἀναστροφῆς ἐν τῷ κόσμῳ, εἶναι δειλοὶ πρὸς τε τοὺς ξένους καὶ τοὺς οἰκείους, κρύπτουσι τὰ αἰσθητά αὐτῶν· καὶ ὅμως τὰ αἰσθητά αὐτῶν μὴ ἐπιδεικνυόμενα εἶναι θερμὰ καὶ ἀγνά.

Τοὺς Ἀγγλους διακρίνει τῶν λοιπῶν φυλῶν καὶ ἕτερος χαρακτήρ, ὁ βαθὺς σεβασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη, ἣν ἔχουσι πρὸς τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν. Διώκατε τῷ Ἀγγλῷ οἶκον καὶ ἀδιαφορεῖ πρὸς πᾶν ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ. Ὅπως εὖρη γυνίαν τινὰ, ἣν νὰ δύναται ν' ἀπακαλέσῃ ἰδικὴν του, διέρχεται τὰς θαλάσσας καὶ πορεύεται ὅπως πῆξῃ τὴν σκηνὴν του ἐν μέσῳ κοιλάδος, ἢ παρθενικοῦ δάσους. Ἡ μοναξία τῆς ἐρημίας δὲν ἐκφοβίζει αὐτὸν, ἀρκεῖ νὰ ἔχη τὴν κοινωνίαν τῆς γυναικὸς του καὶ τῶν τέκνων του. Ἰδοὺ δὲ διὰ τί οἱ λαοὶ οἱ γερμανικῆς καταγωγῆς, ἐξ ὧν ἐξήλθον οἱ Ἀγγλοὶ, εἶναι οἱ καλλίτεροι ἀποικιστὰι καὶ διασπείρονται τάχιστα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆτινος σφαιρας.

Οἱ Γάλλοι δὲν κατόρθωσαν οὐδεμίαν πρόδοτον ὡς πρὸς τὴν ἐποικισμὸν, τῆς μεγάλης αὐτῶν τάσεως ἐνεκα πρὸς τὸν κοινωνικὸν βίον, ὅπερ εἶναι τὸ μυστήριον τῶν θελγῶν τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, καὶ διότι δὲν δύνανται νὰ λησμονήσωσιν ὅτι εἶναι Γάλλοι.

Οἱ Ἀγγλοὶ δὲν εἶναι καλλιτέχναι, διότι, ὡς εἶπομεν, δὲν εἶναι κοινωνικοί. Εἶναι καλοὶ ἀπαικοί, καλοὶ ναυτικοί, καλοὶ βιομήχανοι, ἀλλὰ δὲν διακρίνουσιν ὡς ἀοιδοί, ὡς χορευταί, ὡς ὑποκριταί, ὡς καλλιτέχναι ὅτε ὡς ἴσπται τοῦ συρμού· δὲν γνωρίζουσιν οὔτε καλῶς νὰ ἐνδοθῶσιν, οὔτε καλῶς νὰ παρασταθῶσιν, οὔτε καλῶς νὰ βυλιθῶσιν, οὔτε καλῶς νὰ γράψωσι. Στεροῦνται ὕψους καὶ κομψότητος. Ὅ,τι πράττουσιν εἶναι καλῶς κατεσκευασμένον, ἀλλ' ἀνευχάριτος.

Ὅπως διορθωθῇ ἡ ἔλλειψις αὕτη τῆς χάριτος καὶ τῆς περὶ τὰς τέχνας φιλοκαλίας παρὰ τῷ ἀγγλικῷ λαῷ ἴδρυσαν σχολὴν ἵνα διαδώσωσι πλείοτερον τὸ πρὸς τὰς καλὰς τέχνας αἰσθημα. Τὸ ὄρατον σήμερον διδάσκειται καὶ κηρύσσεται ὑπὸ τινῶν ὡς θεοσεμεία θεωρούμενον. «Τὸ ὄρατον εἶναι τὸ ἀγαθόν. Τὸ ὄρατον εἶναι τὸ ἀληθές. Τὸ ὄρατον εἶναι ὁ ἡγεμὼν τῆς ἀγαθοεργίας.» Τοιαῦτα γινώμα κατ' ἐκάστην κηρύσσονται. Πιστεύουσιν ὅτι διὰ τῆς σπουδῆς τῶν τεχνῶν ὁ ἀναπτύξεται τὴν φιλοκαλίαν ἐνὸς λαοῦ, ὅτι διὰ τῆς παρατηρητικῆς ὁρατῶν πραγμάτων θὰ ἐξαγνίσωσι τὴν φύσιν του, καὶ ὅτι ἀποσπῶντες αὐτὸν ἐκ τῶν ὑλικῶν ἡδονῶν θὰ ἐξευγνίσωσι καὶ ὁ ἀνυψώσωσι τὸν χαρακτήρα του.

Ἐν τούτοις καίτοι παρρησια ἀνατροφή ἐθεωρήθη ἀναγκαία εἰς τὸ νὰ βελτιώσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ μεγαλύνῃ, δὲν πρέπει τις ἐκ ταύτης ν' ἀναμνήνῃ πολλὰ πράγματα. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ χάρις ἐξημερώνει καὶ κοσμεῖ τὸν βίον καὶ εἶναι ἀξία νὰ καλλιεργῆται. Ἡ μουσικὴ, ἡ ζωγραφικὴ, ὁ χορὸς, πᾶσαι αἱ τέχναι εἶναι πηγαὶ ἡδονῆς καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀκριβῶς σαρκιακαί, θέλγουσιν οὐχ ἦττον τὰς αἰσθήσεις, ἀλλ' οὐδὲν πλείοτερον. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς φιλοκαλίας ὡς πρὸς τὴν ὁραιότητα τοῦ σχήματος ἢ τοῦ χρώματος, τοῦ ἤχου ἢ τῆς στάσεως δὲν ἐπενεργεῖ πάντοτε καὶ ἐπὶ τῆς καλλιέργειας τοῦ πνεύματος ἢ τῆς διαμορφώσεως τοῦ χαρακτήρος. Ἡ ὅσα καλλιτεχνημάτων δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν φιλοκαλίαν καὶ ἐξεγείρῃ τὸν θαυμασμὸν, πράξις ὅμως γυναικα γονομένη ἐνώπιον ὅλων τῶν πολιτῶν θέλει ἐπιδράσει ἰσχυρότερον ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ θέλει τονίσει τὴν ἀμιλλαν πλείοτερον τῆς θέας μυριάδων ἀγαλμάτων καὶ εἰδῶνων. Διότι ὁ νοῦς, ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδιά καὶ οὐχὶ ἡ φιλοκαλία καὶ ἡ καλλιτεχνία καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους μεγάλους.

Εἶναι ὅντως ἀμφίβολον ἐὰν ἡ καλλιέργεια τῶν τεχνῶν, ἦτις ἀγεί πολλάκις εἰς τὴν πολυτέλειαν, συντελέσει τοσοῦτον εἰς τὴν πρόδοτον τῶν ἀνθρώπων ὅσον ὑποτίθεται παρὰ πολλῶν. Ἴσως δὲ ἡ πρὸς ταύτας ἀποκλειστικὴ τροπὴ τῶν πολιτῶν ἐκθληθῆναι μάλλον ἢ ἰσχυροποιεῖ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν καθιστῶσα εὐαίσθητον εἰς τὰς προσβολὰς τῶν αἰσθησῶν.

Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἂν

ἀν ἡ χάρις τῶν τρόπων, ἡ εὐγένεια, ἡ κομψότης καὶ πάντα ἐκεῖνα τὰ συντελοῦντα εἰς τὸ νὰ κομψώσῃ τὸν βίον καὶ παραστήσωσιν εὐχάριστον πρέπει νὰ καλλισθῶνται, δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραμελῶνται χάριν τούτου καὶ μόνου αἱ στερεὰ πραγματικὰ ἀρετὰ καὶ διαρκέστεραι, αἱ τῆς τιμιότητος, τῆς εὐκρινείας καὶ τῆς ἀληθείας. Ἡ πηγὴ τοῦ κάλλους πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν καρδίαν μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων δὲν ἔχει μεγάλην ἀξίαν ἀν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ εὐγενῶν πράξεων. Ἡ χάρις εἶναι συνήθως τι τὸ ἐξωτερικόν, ἀρδεύει καὶ ἐλκύει, ἀλλὰ δὲν φθάνει μέχρι τῆς καρδίας.

Τὸ ἐντυμὸν ὕαρος ἔχει πλεονα ἀξίαν τῆς λεπτοτέρας χάριτος, ἡ ἀγνότης εἶναι προτιμητέα τῆς κομψότητος, ἡ καθαριότης δὲ τοῦ σώματος, τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας εἶναι πολυτιμότερα πάσης περὶ τὴν τέχνην τελειότητος.

A. M.

ΑΡΧΑΙΑΙ ΚΑΙ ΝΕΑΙ ΠΡΟΑΨΕΙΣ

Ἐξιοπαράτητον εἶνε ὅτι πολλὰ τῶν προλήψεων, αἵτινες ὑπάρχουσι σήμερον παρὰ τῆ ἑλληνικῆ λαῶ, ὑπῆρχον ἀπαράλλακτοι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡμῶν προγόνοις, παρ' ὧν βεβαίως ἢ παραδόξως περιέσωσεν αὐτὰς διὰ τῶν αἰώνων μέχρι τῆς σήμερον.

Τὰ ἐπόμενα παραδείγματα μαρτυροῦσιν ἀποχρώντως περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος·

Κατὰ γνωστοτάτην ἐν τῷ λαῷ πρόληψιν ὁ σπαραγμὸς τῶν βλεφάρων θεωρεῖται πάντοτε ὡς αἰωνὸς προσεγγῶς συ ἀντήσεως μετὰ προσφίλους προσώπου. «Τὸ μάτι μου σπάρταρει, λέγουσι συνήθως, γλήγορα θὰ τὸν (τὴν) ἴδῃ.» Τὴν πρόληψιν ταύτην ἀπαράλλακτα ἐξέφραζον καὶ οἱ ἀρχαῖοι· οὕτως εἰς ἐν τῶν εἰδυλλίων (III, στίχ. 37) τοῦ χαριστάτου βουκολικοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου εὐρίσκομεν αὐτὴν ἐν ἐκφράσει μηδὲν παραλλακτοῦσῃ τῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν χρῆσει σήμερον.

«Ἄλλεται δ' ὀφθαλμὸς μου ὁ δεξιὸς ἤρα γ' ἰδῆσά αὐτήν...» λέγει ὁ πρὸς τὴν Ἀμαρυλλίδα περιπαθῶς κωμῶν καὶ ποθῶν νὰ προσίδῃ τὴν πεφιλημένην μορφήν ἐραστῆς αὐτῆς.

Ἐν ἄλλῳ τινὶ ᾠσματι (Εἰδυλλ. VI, στίχ. 39) τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ ἀπαντῶμεν ἄλλην, συνηθεστάτην καὶ ταύτην παρὰ τῆ λαῶ τῆς σήμερον πρόληψιν, καὶ ἣν πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς βλακηνίας θεωρεῖται συντελεστικὴ ἢ εἰς τὸν κόλπον τρις ἐμπτυσις. Ἰδοῦ·

«Ὡς μὴ βλακηνὴ δέ, τρις εἰς ἑμὸν ἔκτυπα κόλπον ταῦτα γὰρ ἢ γκαὶ με Κοτωτρίξ ἐξειδίδαξαι.»

Ταῦτα δὲ λέγει ὁ καλὸς Δακρυότας, ὅστις κατοπτριθεὶς πρὸ μικροῦ εἰς γαληνικίαν θάλασσαν κατηφράνθη ἀποθαυμάσας τὸ κάλλος τῆς ἰδίας μορφῆς.

Τὴν παρ' ἡμῶν παροιμιᾶν ἐκφρασίαν «θρέψαι

λύκο τὸν χειμῶνα νὰ σε φάῃ τὸ καλοκαίρι», λεγομένην ἐπὶ τῶν ἀγνωμόνων, τῶν κακῶν ἀντ' ἀγαθοῦ ἀποδιδόντων, εὐρίσκομεν ὁμοίαν σχεδὸν εἰς τὸ πέμπτον εἰδυλλιον τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἐν ᾧ περιγράφεται ἕρις σφοδρὰ μετὰ τῶν βουκολιαστῶν Κομάτα καὶ Λάκωνος περὶ τοῦ πότερος δύναται νὰ ψάλλῃ κάλλιον. Ἄσῳ, λέγει πρὸς τὸν Λάκωνα ἀγανακτῶν ὁ τῆς σύριγγος ἀρχαῖος ἀθλητῆς Κομάτας, σὺ τολμᾷς νὰ ἀμιλλᾷσαι πρὸς ἐμὲ περὶ ᾠσματος, τὸν ὅποιον ἐγὼ παῖδα εἶμι εἰδιδάσκον; ... Φεῦ! τοιαύτη ἡ ἀμοιβὴ τῶν εὐεργετούντων! ἢ

«θρέψαι Λουκίαι, θρέψαι Κόνες, ὡς σε φάγουσι.»

Ἐστὶ δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς προφανῶς ἡ παροιμία αὕτη ἀπὸ τοῦ μύθου τοῦ Ἀκταίονος, τοῦ δυστυχῶς κυνηγοῦ, ὃν, ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος δι' ἐκδικησίαν εἰς ἔλαφον μεταμορφωθέντα, κατασπάραξαν οἱ ἰδιοὶ αὐτοῦ κύνες, οὓς ἔτρεφεν ἵνα μεταχειρίζηται εἰς τὴν θήραν. Κού.

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΚΑΡΦΙΔΕΣ

Τέσσαρες καρφίδες! Τί τούτου ἀπλοῦστερον, καὶ ὅμως τὰς ἐβλεπον διεσταυρωμένους ἀπτορειδῶς ἐν τῷ μέσῳ πόρπης ἢν πάντοτε ἐφόρει κυρία τις. Ἐρωτήσας ἐμαυτὸν τὰ ἀκλόνητα, αἵτινα μετὰ συγκινήσεώς μοι διηγήθη ἡ εὐγενὴς κυρία· Ἄσῳ σύζυγός μου ἦτο Πολωνὸς εὐπατρίδης· καταγγελλοῦς δὲ ὑπὸ ἰσχυόντος ἐχθροῦ καθελθὼν ἐν παλιῇ τινὶ πύργῳ ἐν εἰρητῇ ὑπογεῖν καὶ σκοτεινῇ. Οὐδεὶς ἐλάλει εἰς αὐτόν, ὁ δεσποφύλαξ οὐδέποτε ἤνοιγε τὸ στόμα, ὥστε ὁ ἀτυχὴς σύζυγός μου ἐκινδύνευε νὰ παραφρονήσῃ καὶ δὲν εἶγεν ἄδικον. Ἐβδμημάδες καὶ μῆνες παρήρχοντο καὶ ὁ δύσμοιρος δεσπότης δὲν εἶχε κἄν τὴν παραμυθίαν νὰ μετρή τὰς παρερχομένας ἡμέρας καὶ νὰ διακρίνῃ αὐτὰς ἀπὸ τῶν νυκτῶν! Καὶ τὸ ὀδυνηρότατον πάντων ἦτο ἀργός!

Ἡμέραν τινὰ φέρον τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων του ἠσθάνθη τέσσαρας καρφίδας. Τέσσαρας καρφίδας! Καὶ τί νὰ τὰς κάμῃ! ... Τὰς ἀποσπᾷ ἀπὸ τοῦ ἐνδύματός του καὶ τὰς ῥίπτει κατὰ γῆς· ἐπειτα δὲ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα καὶ τετραποδητὶ βαίνον ἀναζητεῖ αὐτὰς ἐν τῷ σκότειν ψηλαρῶν. Βύρων δέ, τὰς ῥίπτει πάλιν καὶ πάλιν τὰς ἀναζητεῖ καὶ τὰς ἀνευρίσκει. Ἰδοῦ λοιπὸν εἶχεν ἤδη ἐργασίαν. «Ἐξ ἧλα ἔτη κατεγίνετο εἰς τὴν μονότονον ταύτην ἀσχολίαν, ἣτις ὅμως ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ βεβηλίας καὶ ἀφροντοῦ παραφροσύνης καὶ προῦρου θανάτου. Ὅτε δὲ τέλος ἐνθυμηθέντες ἦλλον νὰ τον ἐξαγάγῃσι τῆς εἰρηκτῆς, εὐρον αὐτὸν ἀναζητούντα τὰς τέσσαρας καρφίδας του, ἃς παρέλαβε μετ' ἑαυτοῦ, ἐγὼ δὲ προσήλωσα ἐπὶ τοῦ κοσμήματος τούτου, ὅπως οὐδέποτε θὰ ἐγκαταλείψω.»

Ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο ἵνα ἐργάζεται!

Κυρία Ε**

Ἐνθῆμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγίου.]

117.

Ἄνὰ μέσον τῶν πανούργων πρωτεύει ἐκεῖνος, ὅστις καλῶς ὑποκρίνεται, ὅτι ἐμπέπτει εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ κεκρυμμένας παγίδας. Οὐδέποτε δὲ ὁ ἄνθρωπος εὐκολώτερον ἀπατάται, ὅσον ὅταν μελετᾷ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς ἄλλους.

118.

Ὁ ἐπιμόνος ἀποφεύγων πάσῃν κατὰ τῶν ἄλλων ἀπάτην ἐκτίθεται εἰς πολλὰς κατ' αὐτοῦ ἐξαπάτας.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κύριος Ω*, κάμψας ἤδη τὸ ἀκρωτήριον τῶν τεσσαρῆκορτα, ἔλαβε σύζυγον κέρην ὄσφραν ἑκκαίδεκα ἔτων. Πρὸς δὲ τοὺς ἀποροῦντας ἐπὶ τῇ δυσαναλογίᾳ ταύτῃ μειδιῶν ἔλεγε·

«Καὶ τί τάχα! ἡ σύζυγός μου καὶ ἐγὼ μόλις ἐμίθεα καὶ οἱ δύο ὁμοῦ πεντήκορτα ἔξ' ἐτῶν!»

— Ἄ ἐγὼ— ἔλεγε κυρία τις— οὐδέποτε δύναμαι νὰ ψευθῶ.

— Ὁ θὰ σὰς βοηθήσω ἐγὼ, ἀπήνησε κύριός τις πλησίον τῆς ἰστάμενης: Πόσον ἐτῶν εἶσε;

ΠΡΟΑΨΘΗΜΑ

Εἶδα τὰ χιόνια τῶν βουνῶν
Τὸ Μάρτι ἀναλωμένα,
Τὰ ξαναβλέπω σήμερα
Στὰ κάτασπρα ἐνδυμένα·
Εἶδα τὰ φύλλα πράσινα
Στοὺς κλάδους νὰ φυτρώνουν,
Τώρα νεκρὰ καὶ κίτρινα
Οἱ ἀνέμοι τὰ σαρώνουν.
Ἐρημὸ ἀφῆκεν τὰ πουλιὰ
Τὸ ἀγαπητὸ ἡλιμέρι,
Κ' ἐξεניתεύθηκα καὶ αὐτὰ,
Στῆς Ἀραπίας τὰ μέρη.
Πᾶν' ἐτοῦτα, πᾶν' ἐκεῖνα,
Πᾶν τῆς ἀνοιξίς τὰ κάλλη...!
Τάχα θὰ γυρίσουν πάλι;
Τάχα θὰ τὰ ξαναἰδῶ;

Ἄχ, ἔλα ἀνακαινίζονται
Ὅσο ἡ φθορὰ κι' ἀν κάμῃ
Λιώνια νεκρανάστασι
Στοῦ χρόνου τὸ ποτάμι!
Πάλι θὰ προαινίσῃ ἡ γῆ,
Κ' ἡ γλῶσση θὰ ἔξανανθίσῃ,
Καὶ τὸ φιλήρημο πουλι
Τοὺς λόγγους θὰ ἔξυπνίσῃ.
Ἄπὸ τὰ νέφη τ' οὐρανοῦ,
Στὰ βᾶθη τῶν ὑδάτων
Θὰ δροῦμον κι' ἄλλα πλάσματα
Νὰ δεῖξουν τῇ χαρᾷ των...
—

Πλὴν τότε' ἐγὼ θὰ κείτομαι
Ἄναίσθητο κουφάρι,
Μὲ ἄστερνῆ, μόνη συντροφιά,
Δύο, τρεῖς φουχτιαῖς θυμάρη.

Ἄς ἔρθῃ τότε ἐπάνω μου
Ἄς ἔρθῃ κάποιον χέρι
Στὰ πόδια, ἢ στὸ κεφάλι μου
Ν' ἀνάψῃ νεκροκέρι!

Παππᾶς, βιαστῶντας τὸ χαρτί,
Ἐύχαις ἃς μουρμουρίσῃ,
Κι' ἐλόγυρα τὸ θυμιατὸ
Συγχώρη ἃς κουδουρίσῃ!

Ἄν ἀπ' τῶν οὐρανῶν, ποτὲ,
Τὸ φωτόβολο ἔμμε
Στρέψῃ ἐν ἀστέρι καὶ σ' ἐμὲ
Τὸ σπλαχνικὸ του βλέμμα,

Ἡ ἀπὸ τοῦ βράχου τὸ πλευρὸ,
Ἄφου προῆθ' ἐμὲ χέρι,
Ἄν θυμῆθ' ὅσον τάφο μου
Μαϊάτικο φεγγάρι·
Τοῦ κάκου! ἐγὼ θάμῃαι τυγλῶς,
Κουφὰ θάμῃαι τ' αὐτιά μου,
Τότε ἡ σικιά μου ἐπέρασεν,
Ἐσβύσθη τ' ὄνομά μου!

Πότε ἀχτίδα παιγνιδιάρη
Σὲ τρεχομένο νερὸ,
Ποτ' ἐλπίδα, πότε ἀντάρα
Ἐξεπλάνεσε νεκρὸ;

Ὅταν ὄνειρον ἐφάνην,
Ἄνεσκόθηκα ὡς καπνὸς,
Κι' ἄφου ἐδάρθηκα στὴν πλάνην,
Τί ἀπομένω; Κορνιαχτός.

Πῶς; κορνιαχτός ποῦ μιὰ πνοὴν
Στροβίλου διασκορπίζει;
Ποῦ παίρνει τ' ὄνειρον τσ' ἀρπαγῆς
Καὶ τῇ φωλεῖά του χτίζει!
Πῶς! κορνιαχτός, θθεν θὰ βγῆ
Θανατηφόρο ἀγαθὸ,
Ποῦ γίνεται ἀγενὴς πηλὸς
Κι' ὁ κερამέας τὸν πλάθει;

Βόρδαρος, σκόνη, κορνιαχτός,
Χῶμα, καὶ τίποτ' ἄλλο,
Δὲν εἶν' τὸ γένος μας λοιπὸν,
Ἄν καὶ τὸ πλεόν μεγάλη;

ΑΓΑΠΗ, ἐσὺ πρωτόθρονη
Τοῦ κόσμου βασιλίσσα,

Σὺ πώδεσες τὰ σύμπαντα
Σὲ μόνη μιὰ ἀλυσίδα,
Σὺ τῆς ὁποίας τὰ γράμματα,
"Εἰς ἀπ' αὐτῆ τῆ γέννα,
Φέρνει τὸ βρέφος σύρριζα
Στὸν κόσμον σκαλισμένα,
Ἐσὺ 'σαι ἡ μόνη, ἐσὺ 'σαι αὐτὴ
Ποῦ τὸν πηλὸ σφραγίζεις,
Καὶ δάφνεις ἀναστάσιμαίς
Στὰ μνήματα σκορπίζεις!
Μὲ τὸ Σταυρὸ στὴν ἀγκαλιά,
Μὲ τὸ φιλὶ στὸ στόμα
Σιόνεις λαοὺς ἀπὸ σκλαβιῆς,
Λαζάρους ἀπ' τὸ γῶμα!

Ἄπιστε, ΑΓΑΠΗΣΗ, ἂν μπορῆς,
Καὶ ἀγαπημένος ζῆσας,
Μιὰ μόνη, ἀγάπησε, στιγμῆ,
Καὶ χάρο μὴ φοβῆσαι!

Ἐν Λιθόρριφ, 1879.

*Ζ.

ΛΗΘΕΙΑΙ

* Καθὼς εἰς τὴν φύσιν οὕτω καὶ εἰς τὸν
ἄβυσσον κόσμον ὑπάρχουν νόμοι τοὺς ὁποίους δὲν
παραβαίνομεν ποτὲ ἀτιμωρητῆ, καὶ τῶν ὁποίων
τὰ βέβαια ἀποτελέσματα ἀποτελοῦν τὴν διαρκή
ἐπέμβασιν τῆς Προνοίας, ὅπως τὴν ἐνημέρω-
μεν. Ἀσθενῆς τις ἀλλὰ μέγας ἀνὴρ, γράφων μὲ
παράφρονα σχεδὸν χειρὰ τὴν διαθήκησιν σοφοῦ,
ἔλεγε περὶ τῶν παθῶν τὰ ὅποια ἐπλαστούργη-
σαν τὴν δυστυχίαν συνάμα καὶ τὴν εὐφρίαν του,
ὅτι· «Ὅλα μὲν εἶνε καλὰ ὅταν γινώμεθα αὐ-
τῶν ἐγκρατεῖς, ὅλα δὲ κακὰ ὅταν ὑποτασσώ-
μεθα εἰς αὐτά. Ἡ μὲν φύσις ἀπαγορεύει τὰ νὰ
ἔχωμεν κλίσεις ὑπερτέρας τῶν δυνάμεών μας,
ὁ δὲ ὀρθὸς λόγος τὸ νὰ θέλωμεν ὅ,τι δὲν εἶνε
δυνατὸν ν' ἀπολαύσωμεν, καὶ ἡ συνείδησις, ὅχι
τὸ νὰ ἐπιθυμῶμεν, ἀλλὰ τὸ νὰ νικώμεθα ἀπὸ τῆς
ἐπιθυμίας. Δὲν ἐξήρηται ἀπὸ ἡμᾶς τὸ νὰ ἔχω-
μεν ἢ τὸ νὰ μὴ ἔχωμεν πάθη· ἐξήρηται ὅμως
τὸ νὰ τὰ καταδαμάζωμεν. Τὰ αἰσθήματα ὅσα
κυβερνοῦμεν εἶνε ὅλα νόμιμα· τὰ αἰσθήματα ὅσα
κυβερνοῦνται εἶνε ὅλα ἀσβῆ. . . Εἰς
μόνον τὸ ἀφθαρτον κάλλος δὲς τὴν καρδίαν σου·
ἔχε ἐπιθυμίας συμφώνους πρὸς τὴν κατάστασιν
σου, καὶ τὰ χρεῖ σου ἄς προηγῶνται τῶν παθῶν
σου· ὑποτάσσου εἰς τὸν νόμον τῆς ἀνάγκης· μάθε
δὲ νὰ ὑποφέρῃς τὴν στέρησιν τῶν πραγμάτων
ὅσα εἶνε δυνατὸν νὰ στέρηθῃς, καὶ ν' ἀπαρῆσαι
τὰ πάντα ὅταν προστάξῃ ἡ ἀρετή.» (Octave
Fenillet).

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΙΑ

Συνδρομητῆς τῆς Ἐστίας ἀπεθύμηκε αὐτῆ τὴν
ἐπομένην ἐρώτησιν: «Τίς ὁ καταλληλότερος
τρόπος τοῦ καταπαύειν τὸν λύγγα, τὸν κοινῶς
λεγόμενον *λύγγα* ;»

Πρὶν ἢ ἀποκριθῶμεν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο,
ἄς εἰπωμεν τί ἐστὶ λύγξ καὶ πόθεν προέρχεται.
Ὅλιγοι βεβαίως ἀγνοοῦσιν ὅτι ὁ λύγξ εἶνε σπα-
σμωδικὴ καὶ θορυβώδης κίνησις τῆς ἀναπνοῆς,
συνοδουομένη ὑπὸ ἰδίου τινὸς θορύβου καὶ ἐπα-
ναλαμθανομένη πολλάκις ἐν βραχυτάτῳ διαστή-
ματι. Οὐ τοῦ παρόντος ἢ ἐξετάσις τοῦ τρόπου
τῆς παραγωγῆς τοῦ ὄχληρου τούτου παθήματος.
Λέγομεν δὲ μόνον ὅτι ὑπάρχουσι δύο λύγγες
διακεκριμένοι ἀλλήλων, ὧν ὁ μὲν λέγεται αὐ-
θύπερκτος, ἀνεξάρτητος, ἐξ οὐδεμιᾶς ἐτέρας ἀ-
σθενείας ἔχων τὴν ἀρχὴν του, ἢ ἐπὶ τὸ ἰατρικώ-
τερον ἰδιοπαθητικὸς, ὁ δὲ συμπτωματικὸς, ἥτοι
ἐπερχόμενος ὡς σύμπτωμα ἐτέρας τινὸς ἀσθενείας
καὶ ὧν σημεῖον κἀκίπτον. Ἄλλ' ἐνταῦθα περὶ μό-
νου τοῦ πρώτου θὰ εἰπωμεν ὀλίγα τινα, τὰ ἐξῆς·

Σχεδὸν πάντοτε ὁ ἰδιοπαθητικὸς λύγξ ἐξαφα-
νίζεται ἀφ' ἑαυτοῦ μετὰ βραχυτάτην διάρκειαν,
ἀλλὰ δύναται ὅμως καὶ νὰ διαρκέσῃ ὥρας ὅλας,
ἡμέρας ὅλας καὶ μῆνας ὅλους· τότε δὲ δὲν εἶνε
πλέον ἀπλῆ τις ἐνόγησις, ἀλλ' ἀληθὴς ἀσθέ-
νεια, ἧς ἡ ἐπιμονὴ καταπονεῖ καὶ ἐξερθερίζει τὸν
ἄνθρωπον καθ' ὑπερβολήν.

Ὁ λύγξ δυνατὸν νὰ προέλθῃ ὑπὸ σφοδρᾶς ἡ-
θικῆς συγκινήσεως, οἷον ὀργῆς, τρέμου κ.τ.τ.
Συχνότατα δὲ εἶνε ἀποτέλεσμα ἀμέτρου ἢ καὶ
ταχείας ὑπερπληρώσεως τοῦ στομάχου, ὡς συμ-
βαίνει εἰς τὰ μικρὰ παιδιά, καὶ μάλιστα εἰς τὰ
βρέφη. Οὐχὶ δὲ σπανίως ἐμφανίζεται καὶ μετὰ
τὴν ὑπέμετρον βρωσιν καὶ πόσιν. Πλείστοι δὲ
τῶν ἀνθρώπων δύνανται καὶ κατὰ βροίλησιν νὰ
προκαλῶσι τὸν λύγγα εἴτε εἰς ἑαυτοὺς εἴτε καὶ
εἰς τινὰ τῶν ζώων.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω παρεκτροπὴν ἡμῶν ἐπα-
νέλωμεν εἰς τὴν ἀπόκρισιν τῆς ἐν ἀρχῇ γρα-
φείσης ἐρωτήσεως, τίς ὁ καταλληλότερος τρό-
πος τοῦ καταπαύειν τὸν λύγγα ;

Καὶ τί δὲν μετεχειρίσθησαν οἱ ἄνθρωποι πρὸς
καταστολὴν τοῦ τυράννου τούτου; Καὶ εἰς τὸ
χλωροφόρον καὶ τὴν μορφίνην ἠναγκάσθησαν
νὰ προσδράμωσιν ἐξ ἀπελπισμοῦ. Ἐπεκόλλησαν
σιύδας, ἐκδόρια, σίδηρον πεπυρακτωμένον ἐπὶ
τοῦ τραχήλου, ἐπὶ τῆς βάχεως κ.λ.π., συνεβού-
λευσαν τὴν ἰσχυρὰν πίεσιν τοῦ μετακαρπίου καὶ
τοῦ ὑπογαστρίου . . ., ἀλλὰ μάτην, τὰ φάρμακα
ταῦτα εἰς οὐδὲν ὠφέλησαν. Εἶδομεν ἀνωτέρω
ὅτι ὁ λύγξ προέρχεται καὶ ἐκ σφοδρᾶς συγκινή-
σεως, νῦν δὲ λέγομεν ὅτι καὶ νὰ ἐξλειφθῇ δύ-
ναται διὰ σφοδρᾶς συγκινήσεως· ἀλλὰ βεβαίως
τοῦτο δὲν εἶνε πολὺ φρόνιμον φάρμακον.

Ὅθεν ἀξία πάσης συστάσεως εἶνε τὰ ἐξῆς
τρία· Καταπίνομεν δεκάκις ἢ δεκαπεντάκις ὑ-
δροβραδέως καὶ χωρὶς νὰ ἀναπνέωμεν, ἢ πτερο-
νιζόμεθα, ἢ, ὅπερ καὶ κάλλιστον, τρώγομεν βῶ-
λον ζαχάρους ἀφ' οὗ ἐπιστάζωμεν ἐπ' αὐτοῦ
σταγόνας τινὰς ὄξους. Μ*

ΛΟΙΠΟΝ—ΤΡΟΠΕΣ ΚΟΡΥΚΤΗΣ, ΟΙΟΣ ΜΑΤΙΑΣΟΡ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 16.